

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

Om himmel og helvete / Rom for Den Andre / Å gripe og begripe både dag og tider / Fra bokfronten / Fra bispedømmesrådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

Skjærtorsdag - Kjell A. Skartseterhagen

Langfredag - Astrid Sætrang Morvik

Langfredag aften - Sjur Isaksen

Jeg tror på at Gud en gang skal nyskape himmelen og jorden, og at vi alle skal stå til regnskap for våre liv.

Om himmel og helvete

Hvor ofte blir prester spurt om hva de tenker om himmel og helvete? Og hva svarer vi? Hvilke ord bruker vi? Hvor personlige er vi? Jeg har fått spørsmålet mange ganger, og jeg prøver å svare, så ærlig og teologisk redelig

som jeg kan. Min opplevelse er at mange prester og forkynnere har et veldig klart forhold til dette, uansett posisjon. Jeg synes det er vanskelig. Jeg tok det opp i ordinasjonssamtalen min med biskopen, og har gått mange

runder på det, både før og siden. Den ene dagen møter jeg temaet mens jeg går natteravn med mine muslimske venner. For dem er både himmel og helvete en realitet, og de spør meg om hva jeg tenker. Den andre dagen er det en av mine nære venninner, som ikke tror på Gud, som spør: - "Sunniva - lurer du på om jeg kommer til helvete?"

Jeg tror på et liv etter døden. Jeg tror på at Gud en gang skal nyskape himmelen og jorden, og at vi alle skal stå til regnskap for våre liv. Og jeg må forholde meg til at Bibelen flere steder taler om to helt forskjellige utganger på livet. Om et valg og om to muligheter, hvorav den ene er skikkelig dårlig. Jeg synes det er vanskelig med himmel og helvete, fordi det bryter på dypet av min egen tro, og angår meg selv og mennesker jeg er glad i. Det er mye jeg verken kan forstå eller godta - samtidig som jeg tenker at Gud ikke primært skal bli forstått eller godtatt.

På den ene siden tenker jeg: Gud har skapt og elsker alle mennesker. Gud er allmektig kjærlighet og har lagt døden bak seg, og har et brennende ønske om fellesskap med alle. Guds frelsesplan går ut på "å sammenfatte alt i Kristus, alt i himmel og på jord". Da må han vel klare å gjøre det slik at alle blir frelst og blir del av den nyskapte himmel og jord? Og hvordan skal jeg kunne legge mitt og andres liv i hendene på en Gud som lar folk gå til helvete for evig? Gud respekterer et menneskes nei, sier noen. Men det er så mange grunner for at mennesker ikke tror på Jesus Kristus, og at vi lever annerledes enn vi skulle.

Jeg synes også at det er vanskelig å forestille meg at helvete i det hele tatt kan eksistere. Hvis Gud er kilde til alt liv, og helvete per definisjon er stedet der Gud ikke finnes? Verre er det med CA-ordlyden "crucientur sin fine".

På den andre siden: NT har jo flere tekster om og bilder på livets to utganger, både i Jesu forkynnelse og andre steder. Hvis vi tror på at vi er skapt av Gud, som er større enn oss, så er det ingen merkelig tanke at vi også står til regnskap med våre liv overfor Gud - og at utfallet av regnskapet gir noen konsekvenser. Hvis alt og alle ender samme gode sted uansett,

hvorfor da all denne omvendelsesforkynnelsen og viljen til å lide og dø for troen? Bli det ikke litt snevert hvis det bare handler om livet her og nå?

Men tekstene kan også sies å være vanskelige på en annen måte. Om det nå finnes et helvete, skal vi være uhyre forsiktige med å mene noe om hvem som kommer hvor. Tekstene er jo mangfoldige sånn.

Fortellingen om den rike mann og Lasarus i Lukas 16, og Domsfortellingen i slutten av Matteus 25 har jo en slags fortjeneste-tankegang, hvor livet etter døden veier opp for dette livet. Det er ikke noe hyggelig lesning for en velfødd nordboer, men rettferdighetssansen kunne forholde seg til det.

Skjønner du ikke at Guds godhet driver deg til omvendelse?

Men Bibelen har jo også andre ord om dette, som gjør det både lettere og vanskeligere: Joh.3,16, eller Rom.10,13 eller røveren på korset. Da er tro og påkalling av Jesu navn inngangsbilletten. Samtidig sier han jo et annet sted: "Ikke enhver som sier til meg: "Herre, Herre!" skal komme inn i himmelriket, men den som gjør min himmelske Fars vilje." Er det da oppriktigheten det kommer an på? Eller angeren?

Jeg tror NT virker så sammensatt i dette spørsmålet, fordi det ikke var enkelt i den første tiden heller. Det er vanskelig å måle tro, menneskene kan ikke deles opp i gode og onde mennesker, og Gud er større enn oss og våre tanker uansett. Dessuten: Tro og gjerninger kan ikke løses fra hverandre, heller ikke i spørsmålet om det evige liv. Jesus sier at vi skal bære frukt som svarer til omvendelsen. Men det er forskjell på å gjøre godt *for* å bli elsket og få evig liv, og *fordi* vi er elsket og har fått livet i gave. Jesus setter en umulig standard (elske våre fiender, gjengjelde ondt med godt, tilgi utallige ganger), som bare kan etterstrebtes i troen på nåden. Vi kommer jo alle til kort overfor Gud uansett. Det er ikke slik at noen av oss fortjener mer himmelsk lørdagsgodt enn andre, etter et langt liv i forsakelse og strev etter å leve rett.

Uansett tror jeg ikke det er mulig å true folk til himmelen. Særlig ikke hvis utgangspunktet er at man verken tror på himmel eller helvete. Det må i så fall være

godheten som driver oss til himmels. "Skjønner du ikke at Guds godhet driver deg til omvendelse", sier Paulus. Jeg skulle ønske at jeg som prest og vi som kirke kunne vise Guds uimotståelige godhet, på en måte som kunne trekke mennesker til Gud.

Finnes det da to utganger på livet - en himmel og et helvete? Jeg kan ikke benekte det. Jeg håper det i så fall bare handler om fravær av liv. Min "ønskeløsning"? Det måtte være et oppgjør; en slags "skjærsild", eller renselse, som alle mennesker måtte gjennom. For kortere eller lenger tid, ettersom hvordan vi hadde levd. Og så at alle mennesker og alt levende ble "sammenfattet i Kristus"; ble en del av Guds nye himmel-jord, hvor alt skal være bare godt. Det ville tilfredsstillende min

høyst menneskelige rettferdighetssans, min fornuft, mine følelser og mitt håp.

Kanskje er det sånn. Men jeg kan ikke bare overse de tekstene og tankene i Bibelen som jeg ikke liker. Skriften selv advarer mot spekulasjoner. Jeg må våge å stå med spørsmål og protester, frykt og håp. Jeg må forholde meg til at Bibelen stiller oss på valg og kaller oss til etterfølgelse av Jesus

...så legger jeg eget og andres liv i hendene på en Gud som jeg tror har mye nåde i bakhånd.

Kristus. Og så legger jeg eget og andres liv i hendene på en Gud som jeg tror har mye nåde i bakhånd.

SUNNIVA GYLVER
sunniva@gylver.no

Rom for Den Andre

Økumenisk teologi og dagens utfordringar

Tale ved semesteropninga Det teologiske Menighetsfakultet (MF), 10.01.07

AV GENERALSEKRETÆR FOR MELLOMKYRKJELEG RÅD FOR DEN NORSKE KYRKJA,
DR. THEOL. OLAV FYKSE TVEIT

MF - 100 år i det opne, liberale romet

Det er eit godt teikn at Menighetsfakultetet dette året kan feire at det er 100 år sidan det vart oppretta. Til lukke!

Opprettinga av Menighetsfakultetet er eit døme på kor viktig det er at det vert eit rom også for den andre. Utviklinga av det liberale samfunnet med sine ideal er jo ei nødvendig ramme også for ein fri konservativ skule. Menighetsfakultetet vart - kanskje litt paradoksalt - eit institusjonelt uttrykk for at det ikkje berre skulle vere éi offisiell statleg meining som skulle ha rom i kyrkja eller samfunnet. Det vart etter kvart større rom for utfordraren, gjennom eksamensrett og status, sidan vart det statsstøtte for denne andre teologiske utdanningsinstitusjonen i Noreg. Ein kan vel seie at denne andre langt på veg vart den fyrste, i alle fall den største - og det er komne mange fleire til etter kvart og berika det teologiske miljøet i Noreg. Og det vart så ei utfordring for Menighetsfakultetet å gje rom for både den eine, den andre og den tredje - også innanfor sine egne veggar.

Det er eit godt teikn at det i 2007 i Noreg framleis er rom for fleire teologiske utdannings- og forskingsinstitusjonar, som arbeider med teologi og korleis teologisk kunnskap og tradisjon skal brukast i kyrkje, samfunn og skule. Vi lever i ei tid der det trengst meir, ikkje mindre, teologi. For det trengst fleire, vidare og djupare perspektiv. Det trengst lange linjer, både attende og framover, om kyrkja, skulen og samfunnet elles skal kunne handtere dei store oppgåvene vi står framfor.

Eg er skeptisk til dei som lanserer enkle løysingar på kompliserte spørsmål, eller som meiner å ha éin enkel nøkkel som låser opp alle dører. Men eg tillet meg altså i denne samanhengen å løfte fram eitt perspektiv som eg meiner er svært viktig om vi som teologar skal ta oss sjølve og vårt kall i verda på alvor: *Rom for Den Andre*.

Enten vi er studentar eller doktorar i kristen, økumenisk teologi er det vår oppgåve å spørje kva det inneber at Gud er komen som Den Andre, korleis vi skal gje rom for Den Andre i vårt kyrkjefellesskap, og korleis vi skal leve

saman med Den Andre i den eine verda. Dette heng nøye saman.

Kristi fødsel gjev rom for Den Andre

Dei vestlege og dei austlege kristne julefeiringane går mot slutten for denne gong. I dei bibelske forteljingane om Jesu fødsel er det eit sentralt motiv at Guds Son kom som Den Andre. Dette er utfalda i den kyrkjelege tradisjonen i bilete og salmar. Han kom til sine egne, men på ein uventa måte, utanfor det etablerte, utanfor det dominerande fellesskapet.

Det var ikkje rom for Den Andre. Det var ikkje rom i herberget, "dei fann ikkje husrom nokon stad" - som det no heiter i juleevangeliet. Det var ikkje rom for ein annan, ved sida av makta. Herodes brukte tyrannens makt for å fjerne dei som kunne vere Den andre som korskje han eller Jerusalem kjende til eller ville kjenne til. Den vesle familien hadde ikkje rom i sitt eige land - og vart flyktningar.

Det er eit sentralt spørsmål i kristen juletradisjon kven som gjev han rom - i dag. "Gjør døren høy, gjør porten vid." "Mitt hjerte alltid vanker til Jesu føderom." "Akk kom, jeg opp vil lukke mitt hjerte og mitt sinn, og full av lengsel sukke: Kom Jesus, dog, her inn!"

I dei bibelske forteljingane vert Han som kjem som Den andre nettopp teken imot og gjeve eit rom av dei som vart rekna som dei Andre, dei som ikkje var dei etablerte innanfor. Maria, ei ugift jomfru, vart Guds mor. Ho gav han rom i sitt eige liv. Slik vart ho den fyrste til å gje han rom, og slik vart ho alle truande si mor. Hyrdingane - som var ute - vart kalla til å sjå og gje Den andre rom i sitt språk og sitt liv. Det var dei andre - innanfor hans eiga ætt - som vart bedne om å gje han rom fyrst. Og nokon av dei gjorde det - sjølv om dei mange ikkje tok i mot han. Dei tre andre som kom frå Austerland, representerer dei andre sine ætter og dei andre sin kunnskap og tru, dei kom og gav han rom i sin visdom og si tilbeding.

Det er tankevekkjande at Guds Son som kom som Den Andre, som det ikkje var rom for, sjølv skaper eit nytt rom for Dei mange Andre, dei som var utanfor. Berre ved å vere her. I kvar julestall høyrer det til ei ugift kvinne,

uteliggjande hyrdingar, ukjende vismenn og natur. "Angen av høyet, bitter og yr, varmen av trøytt, nattvarme dyr, vinden som kviskrar - alt andar ut: No er han komen! Her er vår Gud!" (A. Haram)

Han som kom som Den Andre skaper eit rom der det er rom for oss, for dei andre og for naturen. Og nettopp dette heng jo saman i ein djup, økumenisk samanheng. Det er ei djup økumenisk sanning i det lutherske "Kristus åleine". I denne openberringstida kan vi difor utvide det vi ofte seier i økumenisk arbeid slik:

Dess nærare vi kjem Kristus, dess nærare kjem vi kvarandre. Og vi kan legge til: Dess nærare vi kjem Kristus, dess fleire vert det rom for.

Nytt rom for Den Andre på MF

Her i dette huset er det skapt rom for mange. Det er eit godt teikn at MF har bede nokon kome og ta opp økumenikk ved semesteropninga i eit jubileumsår. Eg takkar for den æra å bli invitert. Eg kjenner meg ikkje heilt som ein annan her, sjølv om eg representerer ein annan organisasjon i den same, men enno ikkje heilt sjølvstendige kyrkja.

Vi feirar eit teologiske fakultet som vart grunnlagt i ei brytningstid med store diskusjonar, men i eit vesentleg mindre fleirkulturelt og fleirreligiøst Noreg enn i dag. I dag er det ein fleirkonfesjonell lærarstab, og eg vonar det også er ein fleirkulturell dimensjon både ved studentflokken og lærarstaben. Det er interessant - og litt paradoksalt - at MF dei siste åra nettopp har teke det engelske namnet "The Norwegian School of Theology".

Som det er vel kjent i eit hus der den viktigaste pensumteksten vert lesen på gresk - så er omgrepet økumenikk utleidd av det greske ordet for verda eller heimen: oikoumene. Det er avleidd av ordet for hus: oikos. Det nye testamentet talar om det felles hushaldet, og om einskapet og samhaldet i huset som er bygd på apostlane og profetane sin grunnvoll - der Jesus Kristus sjølv er hjørnesteinen.

I kyrkjehuset er det kyrkjelyden eller "menigheten" finn sin plass, der samlast ein om det som omskaper dette fellesskap av menneske til å verte kyrkje (dei som høyrer Herren til). Der er Ordet og sakramenta. Huset vert eit

teikn på og ramma for heimen, på fellesskapet og huslyden som lever sitt liv. Menigheten har vore utgangspunkt og mål for denne institusjonen, dei som kom for å studere her skulle vere støtta av, høyre til og førebu seg til å kome til "menigheten". Det var, er og vil vere eit viktig program.

Menighetsfakultetet har jo eit nokså spesielt namn, så spesielt at det er vorte karikert av dei som med rette eller urette har meint at dette huset har vore for trangt - og difor tala om "Meningsfakultetet" eller "enighetsfakultetet". "Menigheten" er diverre i vår tid vorte brukt om det vesle, isolerte, dei som følgjer berre eitt spor, ein leiar eller eitt fotballag. Det er ikkje nokon som kan kalle seg *kristen* menighet som er til berre for seg sjølv, det er ikkje noko kyrkje som er for berre ei gruppe, etnisk, språkleg eller nasjonalt. Difor treng det slett ikkje vere ei sjølvmotseiing at "Menighets-fakultetet" er vorte ope og meir økumenisk.

Kyrkja er alltid både lokal og global. Kyrkja er alltid katolsk - ho høyrer til i heilskapen i tid og rom. Vi høyrer til i den eine, heilage, katolske og apostoliske kyrkja, eller vi høyrer ikkje til i noko kyrkje.

Det er noko nytt at Menighetsfakultetet er vorte meir økumenisk ope. Det er ikkje sjølv-sagt at det er slik, og det kan vere mange ulike gode grunnar til at det er vorte slik. Men det er ikkje så oppsiktsvekkjande for den som har følgd utviklinga ved Menighetsfakultetet dei siste åra. Aftenposten gjorde sine lesarar nyleg merksame på at det på denne skulen i dag er avtalar om å utdanne dei som skal vere prestar og pastorar i Metodistkyrkja i Noreg, i Den katolske kyrkja i Noreg, i Pinserørsla - i tillegg til å utdanne for Den norske kyrkja og den lutherske frikyrkja. Dei sistnemnde er framleis to kyrkjer med den same tru - i følgje den rapporten MF skal uttale seg om i løpet av våren.

Økumenikk: Den Andre høyrer til i same rom

Det er eit kall som er uttrykt i Joh 17 i den bønna Jesus ba - då det han stod for skulle overleverast - traderast - vidare til neste ledd - til eit fellesskap av menneske av ulike personlegdomar, utrustning, kultur, meining og tradisjon. Han ba: "At dei alle må vere eitt,

likesom du Far og eg er eitt, for at verda skal tru at du har sendt meg." At Jesu Kristi kyrkje skal vere eitt er eit mål i seg sjølv, for i det ligg teiknet på at Gud sjølv er komen med si frelse til denne verda. Her er det rom for alle som vil tilbe han som er Den andre. Menneske vert dregne ut av sitt innkrøkte eg og sett saman i eit nådig fellesskap fordi dei alle tilhøyrer den heimen, den familien, den huslyden Kristus sjølv skaper ved sitt nådeord og som han samlar rundt sitt bord.

Når menneske med sitt liv og si tru seier "ja" til dette ordet og samlast ved dette bordet, vitnar dei om den Gud som har skapt heile verda. Dei vitnar om at denne Gud vil bringe saman dei menneske som høyrer til i denne heimen. Dei vitnar om den Gud som held denne verda oppe ved sitt skaparord og som er Far for alle.

Difor er einskap i kyrkja eit mål i seg sjølv. Men det er også slik at denne einskapen ikkje er til for seg sjølv. Det er ikkje råd å tale om "ei kyrkje" utan å tale om "ei verd". Denne talen må halde fram med ny djupne, ny høgde og ny breidde. For både kyrkja og verda endrar seg. Difor trengst det meir, ikkje mindre teologi. Og det trengst ein teologi som i sitt vesen er "økumenisk teologi", også i Noreg og på luthersk grunn. Det trengst ikkje teologi som er berre norsk eller berre luthersk, eller eventuelt norsk og luthersk. Vi treng ein teologi som tek tak i kva det i dag og i morgon vil seie å tru på éin Gud som har kome som menneske til denne verda og gjeve oss ein heim i si kyrkje på jord, og som har vedkjent seg den verda, den heimen, vi alle høyrer til i.

Ansvar for kvarandre i det same romet

Kyrkja som fellesskap finst innan den store heimen der alle høyrer til. Lokalt, nasjonalt, internasjonalt. 'Oikoumene' tyder jo altså den bebudde verda. Vi finn også i vårt eige språk uttrykket "heimen" som det sterke assosiasjonsskapande namnet på vår felles verd. Vi høyrer til i same verd, vi har den same heimen. Det er berre éi verd.

Det er i dette perspektivet eg vil sjå ein episode eg opplevde i februar i fjor. Tre tidlegare MF-studentar, i ulike roller, hadde kontakt med kvarandre via telefon. Arne Sæverås, som arbeider for Kirkens Nødhjelp

med religionsdialog, fred og forsoning ringte frå Pakistan til meg, som då var i Porto Alegre i Brasil på generalforsamlinga for Kirkenes Verdensråd. Eg sat saman i plenumssalen med biskop Samuel frå The Church of Pakistan. Arne måtte få tak i han, for å drøfte kva ein skulle gjere med at fleire kristne var truga på livet og kristne kyrkjer vart brende i Pakistan - som ein følgje av den dansk-norske karikaturstriden. Og Arne måtte snakke med meg for å spørje kva eg kunne gjere, for det gjekk no eit rykte i Pakistan om at redaktøren i eit anna kristent medieføretak i Noreg ville trykkje desse karikaturane på nytt. Og trugselen om fleire kyrkjebrannar auka med det. Eg ringte til Jon Geir Dittmann i Norsk Misjon i Øst og ba han vurdere situasjonen, og finne nokon som ut frå omsynet til dei forfølgde kristne kunne overtyde vedkomande at dette måtte stoppast. Bodskapen vart formidla. Og etter det eg veit, skjedde det ikkje meir. Det vart eit lite, men kanskje viktig samspel mellom ulike aktørar med ulike, men også samanfallande mål og agendaer i norsk kyrkjeliv.

Denne versjonen av den no så berømte karikaturstriden illustrerer ganske mykje. Det er ikkje nok å gje plass eller rom til kvarandre om vi skal finne ut av det med kvarandre. Den liberale ordninga som gjev den frie plassen til Den Andre, er ikkje eit rom for å gjere det ein vil eller for å ta seg til rette. Det er nettopp i dette felles romet vi vert spurte om våre haldningar til kvarandre.

Ytringsfridomen er jo nettopp å gje Den Andre rom, særleg Den Andre som er kua, undertrykt, i mindretal eller oversedd. Den Andre skal få uttrykkje sitt syn, si mening, si naud, sin rett. For å gje rom og livsrom for Den Andre. Ytringsfridomen skal jo ikkje minst oppvege alle tendensar til at det er den sterkaste og største sin rett.

Karikaturstriden lærte oss noko svært viktig. Bruken av ytringsfridomen krev at vi har ei haldning der Den Andre har rom i vårt medvit, i vår medkjensle og i vårt medansvar. Det liberale rom krev at vi ikkje ignorerer at vi høyrer til i det same romet, i den same heimen. Å ha retten til å bruke det frie romet krev endå meir av oss at vi bruker det for å kjempe for Den Andres rett like mykje som vår eigen. Det er ei særleg freisting å bruke det frie romet til å overkøye andre.

Det er når vi ikkje spør etter Den Andres rom at det blir påtrengjande for Den Andre å kjempe seg til eit rom, det kan endå til kjennast legitimt for den andre å ta seg til rette.

Vi treng ei økumenisk haldning som tek ansvar for å gje andre rom. I våre handlingar. I vår verd. Og tilsvarande må ein forvente at Den andre er der med eit tilsvarande ansvar. Det er ikkje slik at vi skal overlate romet til Den andre. Eller at det ikkje er like mykje Den andre sitt ansvar at vi begge har rom.

Kultur- og religionsmøtet

Desse perspektiva må vi ha med når vi må inn i dei mange sidene ved kultur- og religionsmøta i vår tid.

For det fyrste gjeld det spørsmålet om vi har rom for den lidande og forfølgde medkristne i vårt tankerom og hjarterom. Vi står overfor enorme utfordringar til å finne ein veg framover der vi arbeider for einskap og solidaritet mellom kristne og kyrkjer i møte med konfliktar som oppstår, også dei som synest å ha samanheng med at menneske har ulike religionar.

Ikkje minst er det eit ansvar å no stå saman for å støtte dei historiske kyrkjene i Midt-Austen. Dei trengst der, med sitt vitnemål om Kristus, fredsfyrsten og forsonaren. Dei er til dels under dobbelt trykk, så som dei kristne palestinarane. No må det norske kristenfolk vakne og sjå kva vi kan gjere meir for å sikre at dei kristne overlever i Midt-Austen. Ein del politikarar, mellom anna i DU, har alt sett dette spørsmålet på dagsordenen.

Samstundes må vi arbeide for å gje rom for kvarandre i eitt fellesskap i den eine store heimen, i den eine verda, der vi alle lever som ei menneskeætt på ein klode. Det er lite hjelp i å berre kome med enkle løysingar på store og kompliserte problem. Men det trengst perspektiv som både opnar vår forståing og som motiverer oss og andre til å handle, til å be og arbeide og til å berabeide dei store utfordringane vi møter. Og då kjem vi ikkje utanom å reflektere over kva det vil seie å gje rom til kvarandre, både i vårt sinn og vårt arbeid - og økonomisk, politisk, ja, fysisk legge til rette for at det er rom for oss alle.

Vi har jo i vår eiga nære europeiske historie nær kjennskap til tragedien som oppstår når

nokon skal skaffe seg livsrom eller Lebensraum på andres kostnad. Mykje av konflikten mellom vestleg orienterte land og kulturar og muslimske land og kulturar heng saman med at vi lever i ei etterkolonialistisk tid. Påfallande mange av dei konfliktområde vi har, finn vi i slike område, påfallande mykje handlar om korleis ein skal handtere at menneske krev rom overfor dei som før var kolonimakter og som no sit med rikdommen som er bygd opp etter det. Kolonialisering handlar om at nokon tvang seg til rom der ein ikkje høyrde til. Mykje - men ikkje alt - av konfliktstoffet som i dag vert tilordna ein sivilisasjonskonflikt handlar om å få tilbake det romet som var teke, å få del i eit felles rom som gjev rett til handel og økonomisk utvikling.

Rom for liv og utvikling for dei som lever i dei før kolonialiserte delane av verda, er også langt på veg noko som påverkar korleis vi ser på andre kristne og korleis vi ser på dei store konfliktområde i verda.

Den nye bølga med bruk av makt og til dels valdelege demonstrasjonar - til dels i muslimsk orienterte samfunn, men også i andre (som i buddhistisk orienterte samfunn som på Sri Lanka) kan ikkje forsvarast. Den kan sjåast i lys av den game kolonitematikken. Men det er inga ursaking for bruk av vald eller trugsmål om bruk av vald

Mellomkyrkjeleg råd. Kirkens Nødhjelp, Aeropagos og NMS sitt prosjekt for å inspirere til religionsmøte på lokalt plan har fått namnet "Religionsmøtet og menigheten", og den talande forkortinga ROM. Det handlar om å opptre reieleg, ansvarleg og ope i det same rommet. Og der finn vi ut kven både den Andre og oss sjølve er.

Forsakinga gjev rom for Den Andre i vårt felles livsmiljø

I møtet med dei store klimaendringane er det heilt grunnleggjande spørsmålet om vi vil gje rom for Den Andre. Dersom det skal skje noko store verkeleg monnar, må det skje noko både med handlingane hjå einskilde menneske og med dei store politiske avgjerdane dei ansvarlege politiske leiarane tek. Dei som i dag lever under turke, under trugsel av flom eller oversvømmelsar eller orkanar har også rett til rom i denne

verda. Og dei har rett til rom i vår personleg ansvarlege forvaltning av ressursar, ikkje minst energi.

Men det nyttar ikkje å berre overføre problemstillinga til den einskilde sine handlingsmønster. Heller ikkje teologisk. Teologisk resonnement om Den Andres rett til eit rom må også rette seg mot kva som skjer i det politiske romet. Det er lett å overbelaste individet og samvitet at den einskilde i desse spørsmåla. For viktige symbolhandlingar er ikkje nok. Ein kan ikkje ruste seg til å møte fare for krig ved å einiskildpersonar vert oppfordra til å utruste seg med gevær. Teologar og andre gode krefter må gje politikarane mot til å ta dei store og heilt nødvendige val på vegner av oss alle.

Klimaendringane kan ikkje møtast ved at nokre betalar litt klimakvotar her, og nokre skrur av lyset litt der. Dette må kombinerast med dei store politiske grepa der vi kollektivt tek ansvar for endring som gjev dei andre rom. For det er tale om å gje rom til andre å få økonomisk utvikling, det er ikkje berre vi som har rett på ein energikrevjande økonomisk framgang. Og det er vel og bra med symbolhandlingar som skal minne ein om problema som oppstår ved bruk av fossilt brennstoff, som å kjøpe klimakvotar for flyreiser. Men det er ikkje nok i denne samanhengen, det må gjerast meir.

Vi får stå for dei flyreiser vi vel å ta, og vurdere heile tida kva som er viktig og nødvendig og forsvarleg. Men det er no - som i reformasjonstida - store problem knytt til alle tiltak som ber preg av at ein kan kjøpe seg avlat. *Luther kjempa jo i sine 95 tesar mot avlats-handelen, ikkje mot den ideen at menneske skulle prøve å gjere godt att for den skade ein har valda andre. Botsgjerningane var viktige og legitime, det var tanken om at ein kunne kjøpe seg fri frå botsgjerningane ved å gje til eit edelt formål at den store krisa oppsto. Det er dei store handlingar som tel mest. Og det er viktig å ikkje legge til rette for ei avsporing frå det. Difor er det grunn til å åtvare statsministeren mot å fokusere for mykje på denne handelen med kvoter eller med kompensasjon for flyreiser.*

Det vert ikkje nok til å ta tak i dei store og alvorlege tiltaka som trengst, der politikarane må ta dei store grepa og vi som

veljarar må gje dei legitimitet til å gjere det. Og Noreg som søkkrik oljeproduserande nasjon må ta store tak. Vi sit i glashus, og alle ser det. Størstedelen av utslippa kjem frå dei rike, størstedelen av skadane rammer dei fattigaste fyrst.

Rom for dei som bankar på døra?

Det er varsla ei ny utlendingslov i vår. MKR skal ta stilling til denne og til dei premissane som vert lagt for vår måte å handsame dei som er framande og bankar på vår dør, eller som har fått kome innom døra. Dette er eit tema der det er lett å dra mange linjer frå overskrifta på denne talen. Det kan vi gjere kvar for oss i møte med daglege utfordringar.

Det er framleis alt for mykje i norsk samfunns- og arbeidsliv - og kyrkjeliv - som gjev innvandrarar signal om at dei kan oppfatte seg som annanrangs menneskje. Her trengs både individuelle haldningsendringar og store politiske grep. Dette må bli ei vinnarsak for prinsippet om at alle menneske skal ha ei menneskeverdige, rimeleg og raus behandling, om dei skal bu i Noreg eller ikkje.

Rom for Kristus åleine?

Lat meg få uttrykkje min respekt for det arbeidet som vert gjort her på denne institusjonen og føye til at eg er overtydd om at det er bruk for det i det store romet eg har peika på. Både i den eine kyrkja og i den eine verda.

Dei store "åleine" i luthersk teologi er misforståtte om dei vert nytta til å ekskludere dei andre tradisjonane og Den Andre - korleis han eller ho kjem til oss. Tvert imot er det nettopp tolkningsnøkkelen som ligg i dette "åleine" som er viktig for å gje rom for Den andre. Den eine Kristus er komen. Det er ein god bodskap til heile folket.

Det vert ei felles utfordring for oss alle å reflektere over kva nettopp fokus på "nåden åleine", "Skrifta åleine", "trua åleine" og ikkje minst "Kristus åleine" gjer med våre perspektiv og haldningar til Den Andre.

Eg ynskjer dykk Guds signing, glede og frimot til å bruke det romet de har på MF til å be og arbeide. Eg ynskjer Guds signing for institusjonen MF, til å bruke det romet MF har i akademia, i kyrkjene, i det offentlege romet til å gje rom for Den Andre - og slik opne romet for dei mange andre.

Aktuelt fra Luther Forlag

Tone Stangeland Kaufman og Birgitte Bjørnstad Sæbø (red)

DE STORE ORDENE

En antologi

25 sentrale ord i den kristne tro fra nye perspektiver.

"Skal du lese ei bok, la det bli denne!"

(Ung Teologi)

"Her er samlet mange flotte og berikende refleksjoner." (Paul Odland i Dagen)

Kr 248,-

Å gripe og begripe både dag og tider

Kirkerådets tegnebrett er fullt av gode forslag til en fremtidig kirkeordning
GUNNAR THELIN, PROSJEKTLEDER KIRKERÅDET

Redaktør Halvor Nordhaug kommenterer status i stat - kirke-spørsmålet i sin leder i LK nr. 3. I den sammenheng utfordrer han også Kirkerådet til å gripe dagen, til å ta nye initiativ.

Kirkerådet vedtok allerede i september i fjor en samlet plan for arbeidet med stat - kirke og kirkelige reformer i 2007 og 2008. Denne er offentlig tilgjengelig på www.kirken.no. Planen justeres i forbindelse med årsplanene. I tillegg arbeides det etter prosessdokumenter knyttet til de enkelte saksområdene. Kirkerådet har knyttet til seg eksterne ressurspersoner som konsulteres og kommer med innspill til de sakene sekretariatet jobber med.

Kirkerådet drøftet på sitt møte 13-14. februar prøveordningen for nominasjon til biskop og en mulig ordning med bispevalg. Bispevalg kan gjennomføres med dagens forhold til staten og i en ny relasjon. Et bispevalg hvor forholdet både mellom lokale/regionale og sentrale interesser og mellom leke og ordinerte vektas, kan styrke det kirkelige demokrati.

Kirkerådet arbeider med å konkretisere innholdet i en ny kirkeordning slik at Kirkemøtet kan posisjonere seg med hensyn til nettopp demokrati, finansieringsspørsmålet, ny kirkelig struktur og arbeidsgiveransvaret allerede i høst. Dette bør skje ved at det arbeides med innholdet i en ny kirkeordning som Kirkemøtet i sin tid ev skal vedta. Siden Stortingsmeldingen neppe blir lagt fram før etter Kirkemøtet, vil det være mulig for kirkelige og statlige organer å "tegne" for og med hverandre.

Kirkerådet har allerede planlagt og innkalt til konsultasjoner om kirkelig demokrati og valgordninger og om kirkeordning og kirkelov. Bispedømmerådene vil få planlagte kirkemøtesaker til behandling i vårsesjonen og 20 - 21. september arrangerer KA og Kirkerådet en todagers konferanse hvor kirkelig demokrati og mulige valgordninger tas opp i hele sin bredde.

Kirkerådet har satt i gang et arbeid på kriterier for beregning av en tilstrekkelig og samlet økonomi som ivaretar kirkens landsdekkende funksjon. KA har hovedansvaret for et partssammensatt utvalg som jobber med arbeidsgiveransvaret i en fremtidig kirkeordning. På Kirkerådets årsplan står det at arbeidet med den kirkelige organisasjonsstrukturen blir tatt opp igjen til høsten, med utgangspunkt i Kirkemøtevedtaket fra 2005.

Oppsummerende: Det er nok en stund siden sentralkirkelige organer har sittet og ventet på bestilling fra politisk hold. Og prosessene skal være like åpne som før. Det betyr at de av LKs lesere som følger med i media eller på www.kirken.no (se faner som Besluttende organer/Kirkerådet, Reformert og hovedsak STAT OG KIRKE) og ønsker å delta på åpne konferanser, vil ha stor mulighet til å komme med innspill til Kirkerådet etter hvert som stat - kirkesakens mange sider er oppe til debatt. I tråd med den måten Kirkerådet nå har drevet kirkelig reformarbeid, er nettopp involvering av kirkens medlemmer og organer en prioritert målsetting.

FRA BOKFRONTEN

Sven Aasmundtveit:

Å kjenne han som kjenner deg

Noen av oss har vært med i ulike bibel- og samtalegrupper nesten hele livet. Andre har mindre erfaring med denne samværsformen. Ganske sikkert er det i hvert fall at mindre fellesskap, med en god blanding av stor fleksibilitet og sentral fokusering, anbefales i de fleste konsepter for menighetsutvikling. Men hva skal vi gjøre når vi er sammen?

Sven Aasmundtveit har lang erfaring som pastor i Frikirken. Nå er han leder ved Frikirkens Studiesenter. Mens han var pastor, utviklet Aasmundtveit en enkel metode for bibelmeditasjoner i grupper. De 3 tidligere utgivelsene: *Han som er - der du er*, *Han som er - over alt* og *Å følge ham*, har vært kjærkommen hjelp til et fornyende bibelstudium i mange slags menigheter og i flere kirkesamfunn. Nå er disse 3 tidligere bøkene revidert, delvis omarbeidet og samlet i én bok: *Å kjenne han som kjenner deg*. Boka gir korte, instruktive opplegg for samvær til 60 bibeltekster fra Det nye testamentet. Bibelhenvisningene er justert i forhold til Bibelselskapets oversettelse fra 2005.

Metodikken som benyttes har innlevelse som kjerneord. Etter gjennomlesning av teksten, inviteres deltakerne med i en meditativ innlevelse, gjerne med lukkede øyne, der en leder sakte, setning for setning, åpner for å sanse seg inn i teksten. Til forskjell fra de bibelstudieopplegg som primært appellerer til det kognitive, ønsker man her å stimulere sansningen: Se for deg stedet. Kjenn luktene

på tempelplassen. Lev deg inn i folkemengdens reaksjoner. Hver innlevelse avsluttes med spørsmålet: Hva er dine umiddelbare tanker og følelser? Der deltakerne både har evne til innlevelse og lyst til å dele den med de andre, vil resten av samværet vanligvis gå av seg selv. Boka har imidlertid korte impulser til samtalen. Disse er sjelden særlig dogmatiske eller ledende, slik vi kan være vant til fra andre instruktive opplegg. Et forslag til en avsluttende bønn konkluderer hvert samvær.

Tenk at det er mulig å få være med i historien! Nye opplevelser og innfallsvinkler oppstår gjennom en slik tilnærming. Samtidig er det fra en side sett en krevende form. Jeg må være til stede, jeg må gjøre et genuint forsøk på å flytte meg selv 2000 år og 2000 kilometer. Kravene til bibelteksten er at den har en handling og en dynamikk som det går an å leve seg inn i. Dette gjenspeiles i tekstutvalget. Derfor er det få av læretekstene hos Paulus eller de mer "teologiske" Johannes-tekstene som er med. Samtalene etter innlevelsen kan ofte gå i overraskende retninger, særlig der gruppa er fri for veldig etablerte autoritetsstrukturer og sensurinstanser. Prester bør definitivt være tilbakeholdende med fasiten.

Denne måten å møte en bibeltekst på har allerede vist seg stimulerende i mange sammenhenger. Det skal sies at metoden ikke er ny. Den har lange tradisjoner innen en kontemplativ spiritualitet, og har i norsk sammenheng vært fremmet av blant annet

Edin Løvås. Kanskje hadde boka stått seg på å gi en kortfattet beskrivelse av denne tradisjons-sammenheng.

Hvem passer dette for? Noen av oss strever med sansningen. Vi kan ha litt problemer med å huske fargene i stua til naboen, vi kan ha store problemer med å beskrive smaken på en saus. Derfor faller det ikke alltid lett å leve seg inn i stemninger, farger, synsinntrykk og

stemmer fra tekster som er så gamle. Det hender at vi detter ut. Men vi har ikke vondt av å prøve. For veldig mange andre representerer denne tilnærmingen en ny og åpen dør inn i Bibelens verden. Den skal ikke erstatte dogmatisk refleksjon. Men den vil gi ny næring til hverdagens Jesustro. Bare prøv!

Sjur Isaksen

Nyhet!

Ove Conrad Hanssen

ET GODT TRE

BÆRER GOD FRUKT

**VISJONER OG STRATEGIER FOR UTVIKLING
OG VEKST I LOKALE MENIGHETER**

Denne interessante og lærerike boken er skrevet med et sterkt og smittende engasjement for å se fornyelse og vekst i de kristne kirker i Europa. I følge forfatteren må dette skje både ved en ny bevissthet om målrettet og strategisk gjennomtenkt arbeid på menighetsplan, og ved en ny og uredde åpenhet for Den Hellige Ånds nyskapende virke i enkeltmenneskers og menigheters liv.

Kr 198,-

Utgitt i samarbeid med Oase.

SØNDAGSTEKSTEN

Kjell A. Skartseterhagen, Astrid Sætrang Morvik og Sjur Isaksen

Skjærtorsdag

5. april 2007

2 Mos 12,3-8.11 1 Kor 10, 16-17.

Prekentekest: Matt 26, 17-29

Lokal skjærtorsdag:

Kirken er universell fordi den er lokal og lokal fordi den er universell. Jeg tror på en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse...., jeg tror, jeg tror, på skjærtorsdag - her hvor vi er!

"Lokalt tilrettelagt gudstjenesteliv"! Hvordan vil vi feire skjærtorsdag hos oss; - i Nittedal, på Otta, på Snåsa eller i Alicante. Hva ville du legge vekt på? Jeg er ikke ute etter fikse ideer - kan hende betyr "lokal tilrettelagt" en helt vanlig høymesse! Det kan også bety langbord med påskemåltid; stekt lam først og så "messe" etterpå. Det var mange med å forberede måltidet den gang da. Slik gjerne hos oss også: *Gå til den diakoniarbeideren dere vet!* (etter Matt 26,18).

Lys ide?

Teksten fra 1.Korinterbrev har ført meg på sporet av en ide - kanskje kan forskjellige fellesskap adresseres som fellesskap (via e-post eller et stykke i menighetsbladet eller lokalavisen) og "komme sammen". Nattverden på skjærtorsdag kan være et sted som kaster lys over alt vi ellers gjør: Mindre fellesskap inn i gudstjenestens storfellesskap. Jeg nevner noen sentrale typer fellesskap / invitasjon kan sendes til naturlig kontaktperson:

Stabsfellesskapet og styrefellesskap - folk fra kontor, rådene og utvalgene.

Tjenestefellesskap: Tekstlesere, menighetsbladredaksjonen og ombærere, frivillige diakonimedarbeidere, kirkeverter, bøssebærere. Ungdomsklubb eller annet ungdomsarbeid. Smågruppfellesskap som bibelgrupper eller foreninger.

Har man en følelse på forhånd av at dette kan lykkes vil det være et poeng å adressere de forskjellige fellesskap; Vi har alle del i det ene brød. Vi er lemmer på Kristi legeme her på vårt sted - med hver vår tjeneste.

Hva med å la en (fra hver gruppe eller uavhengig av ideen over) holde et vitnesbyrd om sin første nattverdgang? Det kunne bli litt av en preken! Eller det kunne være inngang på gudstjenesten.

Lesetekstene

Sentrale bibelteologiske strømmer kommer sammen i nattverdfeiringen. Blant fire sentrale er det påskefeiringen til minne om utgangen fra Egypt som står i fokus her (2 Mos 12,3-8.11) og det kan understreke det frigjøringsteologiske aspektet. Andre sentrale bibelsteder/avsnitt er Tjenersangen - soning og offerdød (Jes.53), paktsofferet (2 Mos 24), profetien om den nye pakt (Jer 31,31).

Korinterbrevsteksten er del av en sterk preken om å holde seg borte fra avgudsdyrkelse med Israel i orkenen som advarende eksempel. Kristi virkelige nærvær betones sterkt i denne teksten. Vi har del i Kristi blod og i Kristi legeme. Kanskje er ligger det en utfordring til prekenen allerede her: Vi har det ikke bare fint og trivelig men vi er i direkte forbindelse med ham. I hans nærvær kalles vi

til etterfølgelse, til å forsake sviket og tjene ham med glede.

Preketeksten

er Mastusevangeliets versjon av innstiftelsen. Etter at Jesus har talt om Menneskesønnens rolle på den siste dag (Matt 25) blir vi meddelt at det finner sted en sammensvergelse mot Jesus, han sier det også selv (26,1-5). Han blir salvet i Betania (26,6-13), etter salvelsen får vi høre at Judas forråder ham (26, 14-16). Det er altså en svært dramatisk inngang til måltidet som Jesus holder med disiplene (26,17-25) og innstiftelsen av nattverden (26,26-29):

Det er en underlig sammenheng: Det som skjer i det siste måltid gjør at dette måltid ikke er det siste - men det første! Nå er han *til stede* - i brødet og vinen - slik som ordene lyder. De innstiftede nattverdelementer er ikke de eneste midlere av Kristi reelle nærvær - "det skal ikke mer til" enn at to eller tre er samlet i hans navn, så er han midt i blant dem.

Den første bolken (26,17-25) handler om forberedelsen av måltidet. En mann er støtte-spilleren som stiller lokalet til disposisjon. Disiplene utgjør komiteen og påskemåltidet stelles i stand.

Det blir ikke akkurat noen festtale: "*En av dere skal forråde meg.*" Dette er så dramatisk at det er det eneste som formidles fra gangen i måltidet og det fører til selvransakelse hos disiplene. Judas kommer snart i fokus: Også han sier "*Det er vel ikke meg, rabbi?*" (de andre disiplene sier "herre") og Jesus sier "*du har selv sagt det*". Han henviser dermed til Judas' møte med overprestene like før. Det er å merke seg at Judas nok ikke har tenkt hvilke katastrofale følger hans hjemmesnekrede plan skulle få. Det var en illusjon det med å sitte ved kontrollspaken. Han tok feil løype: Det bar utfor stupet.

Tekstens tredje tyngdepunkt (etter forberedelse og forræderi) er innstiftelsen. Den skjer i rammen av et reelt måltid. Jesus er "husfar" som leser fra skriften og ber de foreskrevde bønner. Gud velsignes som den gavmilde leder sitt folk på vandring.

Allikevel skjer det noe radikalt nytt. Det er både profeti og nærværende realitet samtidig. Det legeme som snart skal brytes sund på

korset brytes nå i rammen av et måltid: "*Dette er mitt legeme*" lyder. Den bevegelse som fører til død, vil føre til liv (Ordet om korset). Ingen makt har vært så avmektig i sin allmakt som her - og ingen makt så allmektig i sin avmakt. Tolkingsrammen for det som dagen derpå vil bety for det nye gudsfolk, settes her. "*Dette er mitt blod*" *henspiller* på ofringen av "syndebukken" (3.Mos 16,15ff hvor øverstepresten går inn i det aller helligste) og påskelammet i eksodus (2.Mos 12,5ff) og den nye pakts blod der den mentale modellen er fortellingen fra 2 Mos 24,8 (paktsslutningen ved Sinai). Det innstiftes ikke bare et fellesskapsmåltid med syndenes forlatelse som frukt - det sluttes en ny pakt. Bildene fra GT er videre utviklet i Hebreerbrevet; Hebr.9,23ff. Det som skjer i nattverden, er at det himmelske blir gjort virkelig for oss som fremdeles vandrer på jorden.

Prekenideer: Veldig verbal!

Kristi ord. Ordets ord. Logoi tou logou. De fem Kristi verb (Matt 26,26) TA, TAKKE, BRYTE, GI & SI. De samme verb som dukker opp når tusenene i ørkenen mettes (Matt.14,19 & 15,35: Her taler tegnet). Verbene kan også være en visjon av det kristne livet: I en utlegning som at Gud *tar* oss (skaper oss), *takker* for oss (er glad i oss), *bryter* oss (oppdrar oss), *gir* oss til fellesskapet og bruker oss til å *si* hans nådeord høyt i verden. Mer personlig: Å være kristen er å ta seg selv som Guds gave, takke for livet, gi seg utfordringenes brytninger i vold, være et brev fra Kristus: *Gi meg å bøye meg, lær meg å føye meg etter din vilje mens her jeg er gjest* (NoS 423,3). Det kan understøttes med små helgenbiografier (M. L. King jr., Moder Theresa, H. N. Hauge). Det er også en mental modell for å beskrive den lokale menighetens liv på. Ved å følge Kristi innstiftelse innstifter vi oss selv til tjeneste, og hans brød er i sannhet mat og hans blod i sannhet drikke (NoS 655,v4, for øvrig en fantastisk salme for skjærtorsdag). Nattverden metter mange flere en 5000! Gang tallet med nådegangen! Alt som brytes og innvies, blir mer når det deles! Ikke mindre!

Pasjonstidspreken.

Det er fortsatt pasjonstid - ikke påske! Det kan man gjerne opplyse om! Vi er fortsatt i fiolett, ikke i hvitt.

P.d.e.s.&p.d.a.s.-preken! På den ene side finner vi det inderligste og fineste fellesskap; Det fellesskap som Jesus fordyper til under over alle under når han innvier brød og vin som sitt eget legeme og blod. På den andre side er forræderiet som førte til blodsutgytelsen nærværende i samme måltid. Selv om Judas' forræderi står i en dramatisk særstilling, har svikets surdeig grepet alle; Peter fornektet og hanen galer. Snart skal også de andre flakse av gårde hver på sin feige måte. Kristus er sentrum for gleden når vi opplever liv og tjeneste som meningsfullt - men også mål for vår tilfukt når vi har sveket: *Motganger møter meg, aldri du støter meg, bort fra din hellige, mektige favn* (NoS 423,2).

Pasjonstiden er den betingelsesløse kjærlighets tid. Pasjon - i ordets virkelige betydning - er det motsatte av romantisk kjærlighet. Den er uavhengig av menneskelige følelser, men fylt av guddommelig agape. Det betyr også å våge sårbarheten og gjøre den til kjærlighetens brekkstang. Gud er kjærlighet (1.Johs 4,10-16). I Jesu lidelse - får Guds kjærlighet et ansikt - det er blodig - men det bringer fred. Han elsker oss som syndere, mens vi var og er det (Rom.5,8-9)og kan si: *Fred være med dere!*

Invitasjon til måltid

(etter Agnus Dei) : *"I første Korinterbrevs tiende kapittel står det (1. Kor 10, 16-17 = epistelteksten, leses) så: Kom, for alt er ferdig".* Da kan man også bare ha den gammeltestamentlige tekst som lesetekst. (mulighet/variant).

Bønn på skjærtorsdag.

Lars Åke Lundberg, fra "hjærtets samtal" (etter svensk original) er hentet fra "Bønboken, tradition og liv" (Verbum) som også avsnittet over var inspirert av:

Som brødet hviler i min hånd - slik hviler jeg i din.

Som jeg nå tar imot brød og vin - slik tar du imot meg.

Som jeg nå finnes her, slik kommer du gjennom tider og univers for å være her, her hvor jeg nå er.

Som jeg nå er stille og taus i ditt nærvær, slik fyller du meg med din stillhet.

Som jeg nå ånder slik ånder du i meg med din hellige Ånd.

Brød og vin og ånd, disse tre, og nå ett i meg.

KJELL A. SKARTSETERHAGEN

Sokneprest i Nittedal

Langfredag

6. april 2007

Prekmentekst: Luk 22,39-23,46

Synsbekjennelse og sonoffer?

Ulike arbeidsgrupper drøfter for tiden liturgier i gudstjenesten. I skrivende stund er det synsbekjennelsen som debatteres, om den nåværende virker selvførdømmende og fremmedgjørende, om den onde lyst i mitt hjerte er plagsomt tilstedeværende eller ikke, og om kanskje absolusjonen burde inn igjen... Liturgien former troen. Ordene som uttales - eller utelates - igjen og igjen, tegner bilder av Gud og mennesker og sier hvem vi er overfor Den Hellige. Men liturgiens ord og ledd må henge sammen med Guds handlinger i historien slik de er åpenbart i Bibelen. Vi kommer ikke unna spørsmålet: Hvilken rolle spiller vår synd for Gud når han velger å sende sin Sønn til verden? Er Jesus et sonoffer, en løsepenge eller (bare) en martyr? Langfredag reiser problemstillingen med tyngde, for hvordan skal vi forklare meningen med Jesu lidelse og død når vi inntar prekestolen denne dagen?

Gudstjenesten

Fire salmer skal plukkes ut til gudstjenesten. Hvilken forsoningslære skal vi satse på? Salmebøkens langfredagssalmer er en studie verd. De gamle salmene har åpenbart formet vår forståelse av Jesu død, og ulike forsoningslærere kan opptre i hvert sitt vers i samme salme. Hvis salmene skal understreke budskapet, må jeg

først finne ut hva teksten egentlig vil; vil den gi en teologisk fortolkning av det som skjer Jesus, eller er den ganske enkelt en fortelling som ikke trenger kommentarer?

Teksten - noen knagger for læren

Du Guds Lam

"Far, ta dette beger fra meg" - Jesus ser den forestående lidelse som et nødvendig onde; han svetter blod i dødsangst, men er lydig likevel. Det er nærliggende å tenke på Herrens lidende tjener i Jes 52,13-53,12; "Lik lammet som føres bort for å slaktes...åpnet han ikke sin munn." Her finner vi flere utsagn som begrunner hans lidelse i menneskets tilstand/handlinger: Han tok på seg våre sykdommer, ble såret for våre overtredelser, ble straffet, ble rammet av vår skyld, ga sitt liv til soning osv. Alt dette tjener til å gjøre oss rettferdige (v.11). Jes 53 gir her en fiks ferdig fortolkning på Jesu lidelse og død: Jesus er Guds Lam som bar all verdens synder. Ytterligere forbindelse til Jes 53 (v.12) får vi når Lukas i 22,37 lar Jesus understreke sin egen rolle som tjener og henviser til profetien: "Han ble regnet blant overtrederne."

Arme, syndige menneske

Lukas gir i sin beretning mange eksempler på mennesker som synder på ulikt vis:

Peter som forneker Jesus: Det Peter gjør, kunne vi alle gjort i tilsvarende situasjon. For "godtfolk" er det nok verre å identifisere seg med den andre synderen i fortellingen, Barabbas som var en morder, men også dét er et overgrep mange har på samvittighet.

Mobben som skriker på korsfestelse: Ja, aller styggst er det nå mange går løs på én, enten vi snakker om mobbing, massevoldtekt eller lynsjing.

Soldatene som korsfester: De er underordnede som "bare" utfører ordre, men ignorerer egen samvittighet. Jesus kaller det synd, ellers ville han vel ikke sagt "Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør." (Jf. Jes 53, 12: Han...gikk i forbønn for syndere.)

Jesus, den uskyldige

Det er paradoksalt at mens hans nærmeste venn forneker ham, er det den utenforstående Pilatus som får rollen som *forvarer*: Lukas

lar mobben, Jesu egne landsmenn, ønske livet av ham, mens Pilatus som er satt til å dømme, frikjenner ham to ganger, i v.4 og 22. Likevel lar Pilatus mobben få sin vilje, jf. Jesu ord i Getsemane: "Dette er deres time. Nå er det mørket som rår."

Jesus, sonoffer - eller løsepenge?

Pilatus forsøker å forhandle med mobben; Skal Jesus eller Barabbas gå fri? Mot all fornuft velger de Barabbas, og bordet fanger; Pilatus må slippe morderen fri, mens mannen han selv har frikjent, må miste livet. Hva er Jesus her - et sonoffer som tar straffen for en annen, eller en løsepenge som kjøper en annen fri? Dersom han er sonoffer, forutsettes det at en straff må sones for at rettferdigheten skal skje fyllest. Forbrytelse fordrer straff for å hindre at respekten for lov og orden brytes ned og for å gjenopprette lovgiverens ære. (Den objektive forsoningslære). Noen må dø, enten det blir Barabbas eller Jesus! Om Jesus derimot er løsepenge, forutsettes det at noen er tatt som gisler av djevelen. Han førte mennesket ut i fristelse første gang og har derved gitt oss vår ulykksalige tilbøyelighet til å velge det onde. Dermed er vi lenket til synd og død, og det er bare Jesus blod som kan kjøpe oss fri. (Den klassiske forsoningslære.) Skal Barabbas i denne teksten eksemplifisere synderen som kjøpes fri?

Jesus, jødernes konge og vår frelser

Parallelt med fordømmelsen og ydmykelsen av Jesus, anerkjennes hans majestet fra uventet hold; først fra Pilatus som insisterer på å kalle ham jødernes konge, så fra forbryteren som ikke bare konstaterer at Jesus er skyldfri, men som også ber om å bli husket på når Jesus kommer i sitt rike. "Han ba om en tanke, og fikk Paradis," har noen vakkert uttrykt det. Er vi her vitne til Guds grenseløse kjærlighet til menneskene når Jesus deler smerte med dem som er på det aller nederste trinn av tilværelsen? Lukas viser at også for den dødsdømte forbryter er det håp. Han trenger bare å gjengjelde Guds kjærlighet med tro. (Den subjektive forsoningslære.) Jf. Jes 53,11: "Min rettferdige tjener skal gjøre de mange rettferdige når de kjenner ham." Like etter revnet forhenget i templet, v.45.

Det betyr vel at Paradis åpnes for syndere av alle slag når Jesus dør, men er det fordi hans død er en martyrdød som åpenbarer Guds grenseløse kjærlighet, eller er det fordi han har kjøpt oss fri fra djevelen, eller kan det være fordi han har sonet vår synd og dermed gjenopprettet Guds ære?

Vi har plukket frem fra teksten en rekke småbiter som hver for seg kan anføres som belegg for tre ulike forsoningslærere. Er vi blitt noe klokere? Etter å ha gått Lukas nærmere etter sømmene, tror jeg at jeg holder en knapp på den objektive forsoningslæren i år. Begrunnelsen ligger dog ikke i Lukas' beretning i seg selv, men i hans henvisninger til Jes 53 hvor Herrens lidende tjener gir sitt liv for å sone vår skyld.

Prekenen

Hvis det er slik at Jesus dør for å sone vår skyld, da må en preken på Langfredag understreke at det var våre synder som drev Jesus i døden. Når vi fornekker, mobber, myrder eller gjør det onde mot bedre vitende, da krenker vi ikke bare våre medmennesker, men vi korsfester Kristus, nok en gang. "Skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham." (Jes 53,6)

Når det er sagt, må det sies noe om Guds frelsesplan som ikke nødvendigvis kan settes på en formel og gis en bestemt merkelapp. De ulike forsoningslærerne er preget av sin tid. En forsoningslære som harmonerer med *vår* tid, kommer vel nærmest den subjektive, men om den stemmer med Guds tanke, se *det* er et helt annet spørsmål. Kan vi i det hele tatt fatte Guds tanke og plan? Når han vil si oss noe viktig, *handler* han: Gjennom inkarnasjonen er Gud blitt menneske, og som menneske vil han vise oss den kjærlighet som bøyer seg ned til den mørkeste avgrunn blant menneskene og seirer over vår ondskap ved å vende det annet kinn til. Fra dypet løfter han oss opp til Paradis ved å rive i stykker det som skiller oss fra Gud. Så paradoksal som bare Gud kan være, gjør han døden til en seier. Og når vi en gang må gi opp ånden, da faller vi aldri dypere enn ham.

Lukket han dødsrikets porter mens han var der nede? Låste han opp Himmeldøren med livets nøkler? Lukas gir ikke svar på slike spørsmål, men der hans historie ender, får

vi spinne videre av hjertens lyst, bare vi ikke gir opp de grunnleggende forutsetningene: Vi trenger å frelses fra synd og død og Jesus frelste oss ved å ofre livet.

I møte med Den Hellige Gud og Kristus, vår Frelser, kjennes det naturlig å bøye seg, legge frem synden som har krenket både Gud og mennesker, og vente på ordet som gjør at jeg ser overrasket opp mot ham som dør foran meg på korset: "I dag skal du være med meg i Paradis."

ASTRID SÆTRANG MORVIK
Sokneprest i Grua/ Harestua

Langfredag aften

6. april 2007

Matt 27,57-51 (62-66)

Å lukke en grav

Josef fra Arimatea er kirkegårdsarbeidernes skytshelgen. De som står i bakgrunnen. De som fullfører gravferden mens alle de andre prøver å gi hverandre litt varme på et mer eller mindre offisielt minnesamvær. De som trekker i kjeledress, kaster på jord og lukker gravens brutale gap. For en grav kan ikke forbli åpen. Er vi døde, så er vi helt døde. Alle prester burde bli stående igjen en gang i blant, være med på å kaste igjen, høre jordklumpene slå mot kiste-lokket, se alt bli dekket til. Dette er jordarbeid, dette er sorgarbeid. Det var én forutsetning for at engelen kunne rulle steinen bort i grålysningen den første dag i uken. Nemlig at noen først hadde rullet den for. Josef fra Arimatea tok på seg den tunge jobben.

Den gode fredag

Jesu dødsdøgn hadde 24 timer som alle andre døgn. Navnet langfredag oppstod som betegnelse for Jesu "lengste" dag, dagen da lidelsen krystalliserer seg til det ytterste. I engelsk språkkrets valgte man Good Friday. Her ligger vekten på *good*, i betydningen

hellig. Helligholdelsen av Jesu dødsdag har lange tradisjoner. På slutten av 300-tallet ble det i Jerusalem feiret en lang gudstjeneste som begynte på kvelden skjærtorsdag. Den inkluderte en vandring langs Via Dolorosa som endte opp på Golgata. I Roma er langfredagsfeiringen dokumentert fra 600-tallet.

I den katolske kirke er langfredag en *aliturkisk dag*, det vil si en dag hvor man ikke feirer messe. Selv om navnet antyder at det ikke er noen liturgi, stemmer ikke det. Man konsekrerer dobbelt så mange nattverdsbrød på skjærtorsdag, og oppbevarer disse i et repositorium for utdeling i langfredagsliturgien.

Når vi skal samles i kirken på langfredag *aften*, er det ikke lenger korsfestelsen som står i sentrum. Han er allerede død, og det er blitt stille. Dagens ufattelige dramatik er i ferd med å bli avløst av Den Store Tomheten. Det er for tidlig å introdusere håpet. Det er for tidlig å lete etter mening. Det er bare tid for debrifing, gjenfortelling og slikking av sår. I den grad vi har mot til det skal vi se inn i avgrunnen.

Tekst og budskap

Teksten vår understreker først og fremst det legemlige ved Jesu død. Dermed legges grunnlaget for å forsvare troen på den legemlige oppstandelse. At Matteus er så nøye med å bevitne gravens forsegling og vakthold, har åpnet for en diskusjon om teksten er konstruert som argument mot de som hevdet at disiplene stjal Jesu legeme. Dette skjedde på sabbaten. Noen har anført at overprestene umulig kunne ha spasert til Pilatus i dette ærend på en sabbat. Man gikk ikke tur på sabbaten. Det er vanskelig å avdekke det opprinnelige hendelsesforløp i detalj. Men det som står igjen er evangelistens understreking av at Jesus var den lovede Messias. Han seiret også legemlig over døden.

Hos Johannes har Josef fra Arimatea fått hjelp av en annen blant fariseerne, Nikodemus. Nikodemus bidrar med salve, og sammen følger de jødernes skikk for stell av den døde. Det finnes en del legendemateriale om Josef, og i det apokryfe Nikodemusevangeliet omtales han som menighetsplanter og leder i området sør og vest for Jerusalem. Han sier ingen ting, holder ingen tale ved graven, så langt vi vet.

Men han var den som virkelig kunne bevitne at graven ikke var tom, i hvert fall ikke lørdag kveld.....

Gudstjeneste og preken

Hvor mange menigheter er det som samles langfredag kveld? Ikke vet jeg, men selv har jeg opplevd å være en del av to forskjellige tradisjoner for langfredag aften. Ingen av dem har hatt stor vekt på preken. I mange år samlet 20-30 mennesker seg, i et like lokalsamfunn på 750 mennesker, fra kl.22 til 23 hver langfredags kveld. I motsetning til alterbokas liturgi, ga denne samlingen stort rom for musikk, fortrinnsvis pasjonsmusikk og mediativ musikk. Ingen konklusjoner, ingen foregripelse av det vi håper, bare fellesskap og venting. Forbønnsdelen ga ord til den følelse av gudsforlatthet som mange en eller mange ganger kjenner i sitt liv.

Det er også et alternativ å arrangere en slik samling på steder der det ikke har vært gudstjeneste om formiddagen, i en kirke eller på et bedehus. Da kan lesningene utvides noe, slik at utvalgte deler av lidelseshistorien også får plass. Der det ligger til rette for det, kan musikken eller tekstene illustreres med bilder fra kunsten og ikontradisjonen, kanskje innlagt på powerpoint. Det går også an å synge (NOS 150, 158, 124 m.fl.) Dette går også fint an å få til uten prest.

Prekensisse

Hvis det overhode skal være en preken, kan den ha form av en meditasjon over Josef av Arimateas rolle i Den Store Historien.

- Jeg fulgte Ham på avstand og skammet meg dypt over min stands medvirkning til Hans dom og død.
- Jeg lengtet etter å kjenne ham, gå sammen med den merkelige flokken av disipler, høre det han talte i hemmelighet..
- Jeg fikk endelig sjansen til å gjøre noe for Ham. Jeg eide en grav. Jeg behandlet Ham med verdighet.

SJUR ISAKSEN
Universitetslektor MF

Kurs for prester 2007

Kirkens rolle i forsoningsprosesser

Innbyder: Misjonshøgskolen. Studiepoeng: 10; kan utvides til 20.

Forsoningsprosesser i Balkan, Afrika og Norge utforskes, med tanke på å utvikle verktøy for kirkelig engasjement.

Kilder til fromhet

Innbyder: Det teologiske menighetsfakultet. Studiepoeng: 10.

Kurset fokuserer på konkrete uttrykk for kirkens fromhet. Kan gudstjenestereformene formidle tradisjonen på en relevant måte?

Kirken i møte med vold og seksuelle overgrep

Innbydere: Det teologiske fakultet og Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep. Studiepoeng: 10.

Kurset vil øke engasjementet og gi større kompetanse til kirkelige ansatte i møte med både utsatte og overgripere.

Prest og teolog – i praksis

Innbydere: Det praktisk-teologiske seminar i samarbeid med øvrige parter i Kompetanserådet. Studiepoeng: 10.

Hvordan kan prester bruke praksiserfaringer til fornyet teologisk refleksjon? Kurset er fellesemne i den planlagte mastergraden.

Pastoral lederutdanning 2007 – 2009

Innbydere: Menighetsfakultetet og FR/Pastoralutvikling. Studiepoeng: 30.

Kurset tematiserer ledelsesdimensjonen ved all prestedtjeneste, og har som mål at deltakerne skal bli mer bevisste og bedre ledere.

Pastoral-klinisk utdanning (PKU)

Vårsemesteret '08: Lovisenberg, Sjelesorginstituttet og Sykehuset Buskerud.

Utdanningene kan inngå i den planlagte mastergraden og som element/del av element i SPP-programmet. Søknadsfrist er 15. mars. Les mer i *Inter Collegas nr. 1*, og på www.prest.no/kurs.

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

SØKERE

Tunsberg bispedømme

Følgende har søkt embetet som prost i Sandeffjord prosti i Tunsberg bispedømme. Det er 4 søkere til embetet.

Halling, Øystein, Prost i Nord-Østerdal, f. 1955

Haualand, Erik Magnus, Sokneprest i Nore, f. 1953

Nordin, Øyvind Axel, Seniorprest i Tunsberg bispedømme, f. 1956

Mann, f. 1967

Agder og Telemark bispedømme

Offentlig søkerliste til stilling som kapellan i Notodden sokn i Aust-Telemark prosti. Det er 5 søkere til stillingen, herav 3 menn og 2 kvinner.

Mann, U.off. f. 1972

Hvalen, Tove Anne, f. 1970, Men.prest i Nore Borchgrevink, Anne, f. 1975, Vikar sykehusprest, Radiumhospitalet

Imazu, Nobukazu, f. 1971, Men.arb/Evangelist i Ørsta frikirke

Granerud, Frode, f. 1980, Stud.theol.

Tilsetting for stillingen i møte i Agder og Telemark bispedømmeråd 20. mars 2007.

Agder og Telemark bispedømme

Offentlig søkerliste til stilling som sokneprest i Lista og Herad sokn i Lister prosti. Det er totalt 10 søkere til stillingen, herav 9 menn og 1 kvinne.

Mann, U.off. f. 1945

Hofseth, Gunvor, f. 1952, Diakon i Ktsand Domkirke

Noddeland, Erik, f. 1956, Vikarprest i Agder og Telemark

Lende, Rolf Erkjend, f. 1953, Kapellan i Eidsberg

Svenning, Knut, f. 1960, Sokneprest i Rjukan Jørgensen, Svenning, f. 1961, Sokneprest i Tokke

Giljebrekke, Sven, f. 1954, Sokneprest vikar i Mandal

Mann, U.off. f. 1953

Mann, U.off. f. 1971

Imazu, Nobukazu, f. 1971, Menighetsarbeider/Evangelist, Ørsta Frikirke

Tilsetting for stillingen i møte i Agder og Telemark bispedømmeråd 20. mars 2007.

Stavanger bispedømme

Oversikt over søkere til sokneprest stilling i Jæren prosti med særlig tjeneste i Frøyland og Orstad sokn i Stavanger bispedømme.

Askildsen Arnt, kapellan, f. 1947

Mann, navn ikke offentlig, f. 1967

Mann, navn ikke offentlig, f. 1971

Stranden Ragnhild, vik. sokneprest, f. 1958

TILSETTINGER

Stavanger bispedømme

Stavanger bispedømmeråd tilsatte i sitt møte 16. januar 2007, Georg Tummyr, som sokneprest i Stavanger Domprosti med særlig tjeneste i Stavanger Domkirke sokn.

Stavanger bispedømmeråd tilsatte i sitt møte 16. januar 2007, Gunnar Frøyland, som prostiprest i Jæren prosti med særlig tjeneste i Time sokn.

Stavanger bispedømmeråd tilsatte i sitt møte 16. januar 2007, Lars Harald Tjøstheim, som sokneprest i Karmøy prosti med særlig tjeneste i Åkra sokn.

De tilsatte har skriftlig bekreftet at de tar i mot stillingen.

LEDIGE STILLINGER

Borg bispedømme

Sokneprest i Fredrikstad domprosti i Borg bispedømme med tjenestested Østre Fredrikstad sokn.

Østre Fredrikstad sokn utgjør den delen av Fredrikstad by som ligger øst for Glomma. Folketallet er ca. 5700.

Gamle Fredrikstad festningsby, Gamlebyen, ligger sentralt i menigheten. Den har gammel bebyggelse. Storparten av bebyggelsen som ligger rundt Gamlebyen består av småhus, rekkehus og blokkbebyggelse av nyere dato. I den søndre delen av soknet, på Øra, ligger store industriarealer.

I Gamlebyen ligger soknets eneste kirke, en korskirke bygget i 1779 med 600 sitteplasser. Kirken er mye brukt som konsertlokale.

I nærheten av kirken ligger Betania menighets-senter. Det er et moderne senter ombygget for snart 20 år siden. I menighetssenteret er det eget ungdomssenter.

Egen gravlund med kapell ligger i menigheten. De fleste av de ca. 90 begravelsene i året, foregår her. Noen begravelser forrettes også på andre gravlunder i kommunen.

Det er to grunnskoler i menigheten, en for barnetrinnet og en for barne- og ungdoms-trinnet. Soknepresten er kontaktperson for den

første. Samarbeidet skole - kirke er vel utbygget og fungerer godt.

I Gamlebyen ligger Fredrikstad fengsel som kapellanen har hovedansvaret for betjeningen av. Et kommunalt velferdssenter med omsorgsboliger ligger vegg i vegg med kontoret. Her har menigheten ansvar for månedlige formiddags-treff og regelmessige andakter. Menighetens stab besøker også regelmessig boligene for mennesker med psykisk utviklingshemming. I samarbeid med menighetene i domprostiet holdes "Møtstedet kirken", gudstjenester tilrettelagt for mennesker med psykisk utviklingshemming, i kirken i Gamlebyen.

Det ligger to bedehus i menigheten, og samarbeidet med dem er godt. Menigheten har prosjekt i regi av samarbeidet kirken - misjon. Prosjektet omfatter arbeidet til NMS i Vorehe på Madagaskar.

Menigheten betjenes av sokneprest, kapellan, daglig leder/ klokker, kantor, kirketjener og kontorfullmektig. Det er ukentlige teammøter og godt samarbeid.

Det er gudstjeneste hver søndag i kirken, 2.dagene i høytidene legges gudstjenestene til Eldresenteret. Tekstene fordeler alle gudstjenestene likt mellom seg, har hver sin tjeneste-uke og faste treffetider på kontoret. Kontoret ligger sentralt i menigheten.

Kapellanen har, sammen med daglig leder, ansvaret for konfirmantundervisningen.

Utfordringene på barne- og ungdomssektoren er store. Det er i gang en klubb for barn 10 -13 år. Menighetsrådet har vedtatt at barne- og ungdomsarbeidet skal være hovedsatsingsområde.

Domprostiet består av 11 sokn. Her er gode kollegiale forhold med ukentlige morgensamlinger med tekstsamtaler og morgenmesse en gang i måneden.

Målformen i kirken og skolen er bokmål.

Det følger ikke tjenestebolig med stillingen.

Borg bispedømme har et godt etablert veiledningsapparat.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lysnes ut i stillingskode 0930 i lønns-penn 51- 63.

Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjørelser. Skyssgodtgjørelse etter gjeldende regler. Det er korte avstander innenfor soknet.

Tilsetting skjer i henhold til gjeldende regelverk. Det arbeides med nyorganisering og ledelse

av prestetjenesten i domprostiet. Stillingsinnehaver må forholde seg til de endringer som måtte komme som følge av tjenesteordning for menighetsprester.

Nærmere opplysninger fås på Borg bispedømmekontor, tlf. 69 30 79 00 eller hos soknepresten i Østre Fredrikstad, tlf. 69 32 01 84.

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attester, må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad, i hende *innen 2. mars 2007*.

Borg bispedømme

Sokneprest i Fredrikstad domprosti i Borg bispedømme med tjenestested Rolvsøy sokn.

Rolvøy sokn ligger i Fredrikstad kommune, sentralt til mellom Fredrikstad og Sarpsborg. Bebyggelsen er preget av nyere boligområder, industri- og kjøpesentra. Fredrikstadmarka ligger lett tilgjengelig med flotte tur- og friluftsmuligheter.

Soknet har ca 6300 innbyggere hvorav 5343 tilhører Den norske kirke.

Rolvøy kirke er fra 1908, er restaurert de senere år og har ca 400 sitteplasser. Like ved kirken er det et kapell for begravelser.

Mellom kirken og kapellet bygges nå et menighetssenter som blir ferdig i løpet av året.

Foruten sokneprest betjenes prestegjeldet av kateket og kantor i hele stillinger, daglig leder og kirketjener i deltid. Det er også full stilling som gravlundsformann. Menighetskontoret ligger i tidligere Rolvsøy rådhus.

I 2006 var det 43 gravferder, 13 vigslar, 53 dåp og 70 konfirmanter.

Kateketen har hovedansvar for kontakten med barnehage, skole og konfirmanter. I menigheten er det undervisningsutvalg og et diakoniatutvalget der har presten sete. Et utvalg med vekt på planleggingsarbeid for gudstjenester er ønsket opprettet.

Menigheten har under utarbeidelse en handlingsplan som omhandler følgende punkter: Gudstjenesten, Dåps- og konfirmandfamilier, Ungdom, Trosopplæring, Levende fellesskap, Diakoni og Misjon.

Det er mye frivillig kristent arbeid både blant barn og voksne, og menigheten samarbeider godt med organisasjonene. I regi av Normisjon drives bl.a. S-klubb 4-9 år og S-klubb 9-13 år.

I tillegg drives to søndagsskoler. Kantor har ansvar for to barnekor og kirkekor som deltar i gudstjenesten en søndag i måneden.

Det er tre barneskoler, en ungdomsskole og en Steinerskole. Dessuten er det en skole for elever med lærevesker. Haugetun folkehøgskole som eies og drives av Normisjon, ligger også i soknet.

I menigheten er det også seks barnehager. Menigheten har et godt samarbeid med de fleste skolene og barnehagene.

I soknet er det et sykehjem og et bosenter. Presten har ukentlige andakter på sykehjemmet. På bosenteret er det to nattverd-gudstjenester i året i tillegg til 2. juledag og 2. påskedag.

Målform i kirke og skole er bokmål.

Det er bolig til stillingen like ved Rolvsøy kirke i Villaveien 5, bestående av: Kjelleretg. vaskerom, kjellerstue, soverom og matbod. 1. etg. stue med utgang til veranda, kjøkken, gang, vf, garderobe, gjesterom, bad og arbeidsrom, 2. etg. 3 soverom, bad og kott. Garasje og carport. Stille og usjeneret hage. Boligen ble omfattende oppusset i 2000. Husleie etter vanlige takster.

Presten har plikt til å bo i boligen som stilles til rådighet. Boligen er tjenestebolig i henhold til husleielovens § 11-3. Dette gir leieren færre rettigheter enn ved leie av annen bolig.

Borg bispedømme har et godt etablert veiledningsapparat.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lyses ut i stillingskode 0930 i lønns spenn 51-63.

Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Skyssgodtgjørelse etter gjeldende regler.

Tilsetting skjer i henhold til gjeldende regelverk. Det arbeides med nyorganisering og ledelse av prestetjenesten i domprostiet. Stillingsinnehaver må forholde seg til de endringer som måtte komme som følge av tjenesteordning for menighetsprester.

Nærmere opplysninger fås på Borg bispedømmekontor, tlf. 69 30 79 00 eller på Rolvsøy menighetskontor, tlf. 69 30 69 20.

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attester, må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad i hende *innen 2. mars 2007*.

Borg bispedømme

Kapellan i Sarpsborg prosti i Borg bispedømme med tjenestested Idd, Tistedal, Asak og Enningdalen sokn.

Soknene Idd, Asak, Tistedal og Enningdalen utgjør ett felles arbeidsområde. De er samarbeidende sokn om prestetjenesten, og i stigende grad også om konfirmant- og ungdomsarbeid. Soknene utgjør østre del av høyskole- og IT-kommunen Halden. Befolkningsmessig fordeler innbyggerne seg slik: Asak 5100, Idd 4500, Tistedal 2100 og Enningdalen 850.

Her er bynære områder, med Fredriksten festning som midtpunkt og store land- og skogområder som går helt til Aremark og svenskegrensen i et område på ca 460 km². Hvert sokn har sin kirke. Enningdalen har i tillegg et kapell.

Soknene betjenes av to sokneprester og kapellan. Sokneprestene sitter hver i to sokneråd og har geistlig hovedansvar i disse soknene. Kapellanen har hovedansvar for barn og unge i de fire soknene og leder konfirmantundervisningen i samarbeid med de andre prestene og flere frivillige medarbeidere. Til sammen har soknene ca. 120 konfirmanter i året. Det vil bli opprettet en felles ressursgruppe for de samarbeidende soknene til denne delen av prestetjenesten.

Begravelser, bisettelser og vigslar i de fire soknene fordeles etter et tjenesteukesystem. Årlig forretter prestene til sammen ca 110 begravelser/bisettelser og ca 40 vigslar.

I soknene er det 6 barneskoler, 1 ungdomsskole, 1 avdeling av videregående skole og flere barnehager. Kontakten med skolene fordeles mellom prestene. Her er 2 sykehjem og et opptreningssenter, hvor prestene holder andakter i samarbeid med diakoniarbeider. Det er et aktivt diakonalt engasjement i menighetene. Diakoniarbeideren er tilsatt i halv stilling, men har for tiden fått økt denne med 30% som prosjektleder for bruk av trosopp-læringsmidler.

Asak og Tistedal sokn har felles organist i hel stilling. Idd har organist i 60% stilling og Enningdalen i 30%.

All kontortjeneste skjer på "Kirkens Hus" i Halden sentrum, hvor kirkevergen og alle soknene har felles kontor. Det er tilsatt daglig

leder for de fire berørte soknene. Til sammen gir dette gode muligheter til å virke i et arbeidsfelleskap og arbeide ut fra en stabstenkning. Daglig leder utfører all kirkebokføring og yter kontortjenester til prestene og menighetsrådene.

Forholdet til frivillige organisasjoner er godt. Halden kommune er kjent for et omfattende frikirkemiljø.

Det legges vekt på at søkere har evner og anlegg til kommunikasjon og samhandling med barn og unge og relevant erfaring fra ungdomsarbeid og ledertrening.

Stillingen lyses i utgangspunktet ut uten boplikt. Det vil også være mulig å tilby kapellanen ledig prestebolig i Asak midlertidig.

Målform i kirke og skole er bokmål.

Borg bispedømme har et godt etablert veiledningsapparat.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lyses ut i stillingskode 0922/0930 i lønsspenn 44-58.

Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Skyssgodtgjørelse etter gjeldende regler.

Tilsetting skjer i henhold til gjeldende regelverk. Stillingsinnehaver må forholde seg til de endringer som måtte komme som følge av tjenesteordning for menighetsprester.

Nærmere opplysninger fås på Borg bispedømmekontor, tlf. 69 30 79 00 eller på Sarpsborg menighetskontor, tlf. 69 11 68 25.

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attester, må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad i hende innen 02.03. 2007.

Borg bispedømme

Sokneprest i Nedre Romerike prosti i Borg bispedømme med tjenestested Lillestrøm sokn.

Lillestrøm sokn ligger 20km nordøst for Oslo og er ca. 5 km² stort. Innbyggertallet i Lillestrøm by er ca 12000. P.g.a. utstrakt utbygging er tallet beregnet til å stige betraktelig i løpet av de nærmeste årene. Medlemstallet i Den norske kirke er 9371 (tilh. 9696). Lillestrøm er en forretnings- og industriby med et rikt kulturtilbud og varierte utdanningsinstitusjoner.

Lillestrøm kirke er sentralt plassert midt i byen. Den er fra 1935 og har 600 sitteplasser. Med sitt nye orgel er den et yndet konsertlokale. En tilstøtende menighetssal har plass til ca. 80. I underetasjen er det et kjellerrom som kan brukes i barne- og ungdomsarbeidet.

Menighetskontoret ligger i Skedsmo Rådhus, ca 800m fra kirken. Prestene alternerer om å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger og deler prestetjenesten ved Lillestrøm bo- og behandlingshjem og Åråsen bo- og behandlingssenter.

Det er korte avstander i soknet.

Antallet begravelser ligger på gjennomsnittlig 125 pr år og tallet for dåp er ca 70. Menigheten har 70 konfirmanter årlig. Kapellanen er hovedleder for konfirmantarbeidet. I forhold til konfirmantene samarbeider menigheten med de to øvrige menighetene i Skedsmo kommune.

Menighetens visjon er: "Inkluderende Felleskap, betingelsesløs Kjærlighet, Håp for livet og Tro på Kristus". Menigheten har en klar diakonal profil og et aktivt menighetsråd. En viktig samarbeidspartner er nyetablerte Kirkens bymisjon i Lillestrøm som har sin base et steinkast fra kirken. Gudstjenestelivet og trosopplæringen blant barn og unge er viktige satsningsområder. Menigheten har deltatt i gudstjenestefornyelsesprosjektet i Borg og driver forsøk med temagudstjenester. Menigheten er også på andre året forsøksmenighet i trosopplæringsreformen. Dette skjer i samarbeid med de to andre menighetene i kommunen og med felles prosjektleder. Andre satsningsområder er menighetsbyggende arbeid av type Alfa- og nådegavekurs og kursopplegg etter konsept fra Willow Creek.

Lillestrøm har to barneskoler, en ungdomsskole og to videregående skoler. Kontakten med skolene fordeler prestene seg imellom.

Det tverrkirkelige samarbeidet er godt, likeså samarbeidet med Normisjon som driver arbeid for alle grupper i sine lokaler i Vektergården.

Menigheten betjenes av to prester, organist og soknediakon i hele stillinger og kirketjener i 50% stilling. Menighetene Skedsmo, Strømmen og Lillestrøm er samarbeidende sokn. De administrative oppgavene ivaretas av en fellesadministrasjon for de tre menig-

heter bestående av daglig leder og tre saksbehandlere. Menighetene i Skedsmo har for tiden en forsøksordning med soknepresten som teamleder for staben.

Menigheten ønsker en visjonær og samlende sokneprest med gode lederegenskaper og evne til å inspirere til frivillig engasjement i menigheten.

Målform i kirke og skole er bokmål

Presteboligen, ca to km fra Rådhuset, er fra 1989. Den inneholder følgende rom: kjøkken, stue (40m²), 3 soverom samt bad og wc. I 2. etasje er det innredet 2 store rom.

Presten har plikt til å bo i boligen som stilles til rådighet. Boligen er tjenestebolig i henhold til husleielovens § 11-3. Dette gir leieren færre rettigheter enn ved leie av annen bolig.

Borg bispedømme har et godt etablert veiledningsapparat.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lyses ut i stillingskode 0930 i lønsspenn 51-68.

Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Skyssgodtgjørelse etter gjeldende regler.

Nærmere opplysninger fås på Borg bispedømmekontor, tlf. 69 30 79 00 eller på Lillestrøm menighetskontor, tlf. 66 93 81 90

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attester, må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad i hende innen 2. mars 2007.

Borg bispedømme

Sokneprest i Øvre Romerike prosti i Borg bispedømme med tjenestested Holter og Bjørke sokn.

Holter og Bjørke sokn er to av soknene innen Nannestad kommune. De øvrige sokn i kommunen er Nannestad og Stensgård sokn. Kommunen har i overkant av 10 000 innbyggere. Innbyggertallet har vokst sterkt de siste årene, ikke minst på grunn av nærheten til Oslo. Kommunen profilerer seg som en grønn kommune i vekst.

I Holter sokn bor det 3200 mennesker og i Bjørke sokn 3300.

Holter kirke er en trekirke fra 1696, og Bjørke kirke er trekirke fra 1697.

Holter sokn har 5 barnehager og 2 barneskoler. Bjørke sokn har 4 barnehager og 2 barneskoler.

Det er en felles ungdomsskole for hele kommunen og en stor videregående skole i Nannestad sentrum.

Soknepresten er medlem av Holter og Bjørke menighetsråd.

Soknepresten har kontor like ved Nannestad kirke, i et kontorfellesskap for den kirkelige betjening i alle 4 sokn i Nannestad. Soknene betjenes av 2 sokneprester, ungdomsprest, kirkeverge, kirkevergens sekretær, 2 kantorer, 4 kirketjenere/kirkegårdsarbeidere og menighetssekretær. Menighetene i Nannestad og Gjerdrum er samarbeidende sokn.

Med bakgrunn i den store tilflyttingen av unge familier er arbeidet blant barn og unge et viktig satsingsområde. Det finnes flere aktiviteter for disse aldersgruppene, og menighetene ønsker en prest som trives blant barn og unge, og som kan være med på å videreutvikle dette arbeidet. Oppfølging av dåpsbarn og konfirmanter er også viktige elementer i dette.

Statistikk for 2005 for de 2 soknene: 64 dåp, 59 konfirmanter, 17 vielser, 45 begravelser og 71 gudstjenester.

Målformen i begge soknene er bokmål.

Soknepresten er bosatt på Holter prestegård, som ligger sentralt i Holter. Avstanden fra bosted til Holter kirke er ca. 1 km, til Bjørke kirke 15 km og til menighetskontorene 13 km. Til Gardermoen og Jessheim er det ca. 10 min. kjøring med bil. Oslo kan nås på ca. 35 min. Det er også gode bussforbindelser.

Presteboligen i Holter er av eldre dato. I 1. etasje er det tre stuer, kjøkken, hjemmekontor og wc. 2. etasje har stort bad, wc og seks soverom. Huset er i god stand. Ved boligen er 2-3 mål hage og et større gressbevokst tun.

Presten har plikt til å bo i boligen som stilles til rådighet. Boligen er tjenestebolig i henhold til husleielovens § 11-3. Dette gir leieren færre rettigheter enn ved leie av annen bolig.

Borg bispedømme har et godt etablert veiledningsapparat.

Kvinner oppfordres til å søke.

Stillingen lyses ut i stillingskode 0930 i lønsspenn 51-63.

Til lønnen kommer særlige regulativmessige godtgjøringer. Skyssgodtgjørelse etter gjeldende regler.

Tilsetting skjer i henhold til gjeldende regelverk.

Nærmere opplysninger fås på Borg bispedømmekontor, tlf. 69 30 79 00.

Søknad med CV, vitnemål, referanser og attester, må være Borg bispedømmeråd, Postboks 403, 1601 Fredrikstad i hende innen 2. mars 2007.

Hamar bispedømme

Hamar Bispedømmeråd søker personalsjef. Bispedømmekontoret er felles sekretariat for Hamar biskop og Hamar bispedømmeråd. Sekretariatet ledes av stiftsdirektør og består av 14 personer. Det er ca 130 prestestillinger i bispedømmet. Les mer om oss på www.kirken.no/hamar.

Prestetjenesten i Den norske kirke er inne i en endringsprosess med innføring av nye tjenesteordninger. Prestetjenestene er både utfordrende og krevende, og fortjener god oppfølging og en helhetlig personalpolitikk.

Vi har ledig stilling som personalsjef med hovdearbeidsoppgave å ivareta personal- og arbeidsgiveransvaret på vegne av biskop og bispedømmeråd. Viktige arbeidsområder vil være organisasjons- og stabsutvikling, HMS, konflikthåndtering, kompetanseutvikling, samt ordinær saksbehandling og utredningsarbeid.

Vi søker en person med høyere utdanning, relevant personalfaglig kompetanse og gjerne erfaring fra kirkelig virksomhet.

Det vil bli lagt vekt på evne til samarbeid, å arbeide selvstendig og strukturert, samt personlig egnethet og ønske om å være med å utvikle folkekirken i Hamar.

Stillingen tilhører personal- og økonomiavdelingen. Den som tilsettes, må være medlem av Den norske kirke. Søkere må opplyse om de behersker begge målformer.

Tilsettingen skjer på de vilkår og etter de avtaler som gjelder for statlige arbeidstakere, og med avlønning i kode 1055 personalsjef, l.tr 42 - 79. Innskudd i Statens pensjonskasse.

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til stiftsdirektør Birkeland eller avdelingsleder Solveig Seem på tlf 62 55 03 50.

Søknad med CV, attester og kopi av vitnemål sendes Hamar bispedømmeråd, postboks 172, 2302 Hamar eller hamar.bdr@kirken.no innen 16. mars 2007.

Nord-Hålogaland bispedømme

Ledige prestestillinger i Nord Hålogaland.

Nord-Hålogaland bispedømme har ledig stilling som sokneprest i Båtsfjord, sokneprest i Karasjok, sokneprest i Kautokeino, sokneprest i Gamvik og sokneprest i Nordreisa, sokneprest II i Porsanger, kapellanstilling i Tana Nesseby, prostiprest i Trondenes prosti og prostiprest i Indre Finnmark prosti, og Kirketolk i Karasjok.

Vi søker etter prester som har interesse og engasjement for å være med å videreutvikle en "kirke for framtiden" hos oss. Vi søker prester som både kan arbeide selvstendig og som ønsker å arbeide i team med tilsatte og frivillige. Som prest i vårt bispedømme vil du være en viktig medspiller i det fellesskap som vi ønsker å ta vare på, og som skal bidra til å videreutvikle menighetene i deres kulturelle kontekst.

Du må være glad i mennesker og ha evne og vilje til å bli engasjert og engasjere andre. Du må kunne videreutvikle allerede eksisterende arbeid og samtidig har visjoner for framtiden.

Vi søker medarbeidere som har vilje og evne til samhandling og som:

- Søker kunnskap om lokale forhold
- Ser menighetenes behov både i et lokalt og i et større perspektiv
- Vil være gode samarbeidspartnere i utviklingen av menighetene i deres kulturelle kontekst

Personlig egnethet vil bli vektlagt. Kvinner oppfordres til å søke.

Det er videre et mål at tilsatte i Nord-Hålogaland bispedømme oppfattes som åpne, tillitsvekkende,ause og utviklingsorienterte.

Vi viser til fullstendig utlysningstekst hos www.nav.no og på www.kirken.no/nord-haalogaland. På hjemmesidene kan du også se informasjon om bispedømmet, om satsingsområdene våre.

Virkemiddelordningen for Nord-Troms og Finnmark innebærer nedskrivning av studielån, skattefordeler og økt barnetrygd. Se for øvrig

www.tiltakssonen.no. Nord-Hålogaland bispedømme har gode studieordninger som gir mulighet til tre måneders studiepermisjon hvert tredje år. I tillegg kommer en ekstra permisjonsuke ("ferieuke") som gis til alle menighetsprester i tjeneste i Nord-Norge. Nyutdannede får tilbud om arbeidsveiledning. De som tilsettes i menigheter innenfor det samiske forvaltningsområdet får tilbud om opplæring i nordsamisk språk og kultur. Permisjon med lønn gis til dette formålet.

Det kan også nevnes at vi vil starte et pilotprosjekt som vil ha som mål å tilby gode og spennende samarbeidsarenaer knyttet til konfirmantarbeid og Ung i Kirken, med særlig vekt på menigheter i Finnmark. Dette både for å gi muligheter for teamarbeid, faglig utvikling og som rekrutterings-/seniortiltak.

Alle stillingene har søknadsfrist 19. mars 2007.

PROSTIPREST I TRONDENES PROSTI

Trondenes prosti omfatter kommunene Harstad, Bjarkøy, Kvæfjord, Sandtorg, Gratangen og Ibestad. Prostiet består av 13 sokn og har i alt 13 prester. Det er utviklet et eget minilederkurs (MILK) der et team av prestene står for planlegging og gjennomføring. Den nye prostipresten vil få som hovedoppgave å koordinere MILK-arbeidet, herunder lederopplæring og lederoppfølging; i tillegg til ungdomsgudstjenester og andre fellesarrangement for ungdom/konfirmanter. Dette arbeidet vil utgjøre ca 50% av stillingen.

I tillegg vil oppgavene bli tjenester i andre deler av prostiet. Prostipresten vil få en særlig tilknytning til Trondenes sokn ved at han/hun tilhører teamet her.

Vi søker etter en kreativ prest som har interesse og engasjement for å arbeide med ungdom.

PROSTIPREST I INDRE FINNMARK PROSTI

Indre Finnmark prosti omfatter Karasjok prestegjeld, Kautokeino prestegjeld, Porsanger prestegjeld, Tana og Nesseby prestegjeld.

Alle prestegjeldene i prostiet ligger i det samiske forvaltningsområdet og omfattes av Samelovens språkregler. Samiske gudstjenester forrettes i alle prestegjeld. Det er tilsatt kirketolker i tre av prestegjeldene. Det er 8 prestestillinger i prostiet. Det kan også

nevnes at Indre Finnmark prosti har fått tildelt midler til trosopplæring.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner, og som vil vektlegge samisk tradisjon, sjelesorg og forkynnelse og har interesser for flerkultur og flerspråklighet.

Hovedoppgaven vil være å utføre avlastende prestetjeneste i tilknytning til gjennomføring av prestenes ferie og fritidsavtale. Prostipresten vil gå inn i en fast helge- og fridagsturnus med regelmessige gudstjenester og kirkelige handlinger. Tjenesten kan også innebære mer ordinære vikartjenester.

KIRKETOLK I KARASJOK I INDRE FINNMARK PROSTI

Girkodulkavirgi Norgga girkus, Kárá_joga báhpasuohkanis

Det søkes etter samisk kirketolk i Karasjok i 80% stilling. Se hjemmesidene.

SOKNEPREST I KARASJOK SOKN I INDRE FINNMARK PROSTI

Karasjok sokn faller sammen med Kárá_johka-Karasjok kommune. Karasjok er en tospråklig kommune med nærmere 3000 innbyggere. De fleste har nordsamisk som morsmål. Hovednæringer er reindrift og jordbruk. De senere år har det vært satset mye på turisme. Karasjok er et senter for samisk politikk og kommunikasjon med Sametinget og NRK Sameradio.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner, og som vil vektlegge samisk tradisjon, sjelesorg og forkynnelse og har interesser for flerkultur og flerspråklighet.

Mulighetene for menighetsutvikling er gode i et engasjert og dyktig arbeidsfellesskap. Teologisk bevissthet og kompetanse verdsettes. Tjenesten vil være berikende og engasjerende i et mangfoldig og interessant kirkeliv.

Prostiet er tildelt midler til trosopplæringsprosjekt for barn og unge mellom 0-18 år. Det er ansatt egen prosjektleder.

Soknet betjenes av sokneprest, kateket, diakon, kirkeverge/daglig leder, menighetssekretær og kirketolk. Kirketolken fungerer også som språklig konsulent for soknepresten.

SOKNEPREST I KAUTOKEINO SOKN I INDRE FINNMARK PROSTI

Guovdageaidnu / Kautokeino prestegjeld omfatter kommunen med samme navn og er om lag 9.700 km². Innbyggertallet er ca. 3.000. Kommunen er tospråklig, og gudstjenester og kirkelige handlinger forrettes normalt på både norsk og samisk.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner, og som vil vektlegge samisk tradisjon, sjelesorg og forkynnelse og har interesser for flerkultur og flerspråklighet.

Indre Finnmark prosti har fått tildelt midler til trosopplæring og Kautokeino sokn er med i dette.

Menigheten betjenes av sokneprest, kateket, kirketjener, menighetssekretær, organist og kirkeverge. I Masi er det kirketjener og organist. Det er kirketolk ved kirkene i Kautokeino og Masi. Kirketolkene fungerer også som språklig konsulent for soknepresten.

SOKNEPREST II I PORSANGER SOKN I INDRE FINNMARK PROSTI

Kommunesenteret Lakselv ligger sentralt til i Finnmark med gode kommunikasjoner til resten av fylket og flyforbindelser med hele landet. Lakselv har de senere år vokst fram til å bli et forretningscenter med gode tilbud. Den omkringliggende natur byr på svært gode muligheter til friluftsliv. Det bor ca. 4300 mennesker i Porsanger kommune.

Prestetjenesten i Porsanger vil være variert og givende. Mulighetene for menighetsutvikling er gode i et engasjert og dyktig arbeidsfellesskap. Teologisk bevissthet og kompetanse verdsettes. Tjenesten vil være berikende og engasjerende i et mangfoldig og interessant kirkeliv.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner, og som vil vektlegge samisk tradisjon, sjelesorg og forkynnelse og har interesser for flerkultur og flerspråklighet.

Soknet betjenes av to sokneprester i tillegg til daglig leder/kirkeverge og organist. Det er kirketjenere ved hver kirke, en i full stilling, de øvrige i forskjellige stillingsbrøker. De to militærforlegningene, Banak flystasjon og

Porsangmoen like ved Lakselv, betjenes av feltprester.

Sokneprest II vil ha hovedansvaret for barne- og ungdomsarbeidet, konfirmantopplegget, samiske gudstjenester og kvenske gudstjenester. I tillegg vil sokneprest II møte fast i Porsanger menighetsråd.

Indre Finnmark prosti har fått tildelt midler til trosopplæring og Porsanger sokn er med i dette.

KAPELLAN I TANA OG NESSEBY SOKN I INDRE FINMARK PROSTI

Tana og Nesseby sokn omfatter kommunene Tana og Nesseby. Tana kommune har ca. 3000 innbyggere og to sokn: Tana og Polmak. Nesseby kommune har ca. 900 innbyggere og ett sokn. Soknets geografiske beliggenhet gir rike muligheter til friluftsliv og rekreasjon. Samisk er i bruk i de fleste bygdene, også finsk og russisk brukes en del. Det finnes aktivt kulturliv med mange tilbud.

Soknene betjenes av sokneprest, kapellan og kateket. Soknediakonstilling i 50% er opprettet for begge kommuner, men er avhengig av kommunal bevilgning. Videre er det ansatt kirkeverge i 100% stilling for Tana og Polmak, 60% for Nesseby. Det er ansatt kirketolk, samt deltidstillinger for klokkere, organister, kirketjenere og kirkegårdleder. Kirketolken fungerer også som språklig konsulent for soknepresten.

Soknene er med i trosopplæringsprosjektet i prostiet.

Samisk kirkeliv er i utvikling, og presten vil møte mange interessante utfordringer. Kristenlivet er læstadiansk preget, spesielt i Nesseby og Polmak.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner, og som vil vektlegge samisk tradisjon, sjelesorg og forkynnelse og har interesser for flerkultur og flerspråkighet.

Teologisk bevissthet og kompetanse verdsettes. Tjenesten vil være berikende og engasjerende i et mangfoldig og interessant kirkeliv.

SOKNEPREST I BÅTSFJORD SOKN I VARANGER PROSTI

Båtsfjord prestegjeld består av ett sokn og omfatter kommunen med samme navn og grenser til Berlevåg i vest, til Vardø i øst og Vadsø i sør. Det bor om lag 2200 innbyggere i kommunen.

Båtsfjord har et relativt godt utbygd service-tilbud med butikker som dekker de fleste behov. Gode kommunikasjoner: hurtigrute, flyplass og veiforbindelser som knytter kommunen til E 6 og E 75.

Båtsfjord har to skoler, barneskole og ungdomsskole og videregående skole. Kommunen har to barnehager og skolefritidsordning, kulturskole og kino, og ellers finnes det et omfattende musikk-, idretts- og foreningsliv. Det er et godt samarbeid mellom kirka og barnehager/skolen.

Av frivillige aktiviteter kan nevnes: Barne-gospel og Mini-Tensing. Båtsfjord menighet har utarbeidet visjon og strategiplan for virksomheten, hvor bl.a. diakoni anses som et viktig arbeidsfelt. Varanger prosti er kjent for godt kollegafelleskap og inne i en spennende utvikling.

Prestegjeldet betjenes av sokneprest, kateket, kirkeverge/daglig leder, kirketjener/kirkegårdsarbeider i hel stilling og organist i 50% stilling.

Kateketen har hovedansvaret for konfirmant-arbeidet, men soknepresten deltar både i undervisning og planlegging.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper og samarbeidsevner, som ønsker å viderutvikle samarbeidet lokalt og i prostiet.

SOKNEPREST I GAMVIK SOKN I HAMMER-FEST PROSTI

Se hjemmesidene.

SOKNEPREST I NORDREISA SOKN I NORD TROMS PROSTI

Nordreisa sokn er identisk med Nordreisa kommune, med et stabilt folketall på om lag 5.000. Nordreisa kommune er også regionsenter for Nord-Troms, og har mange senterfunksjoner som stort helsesenter, videregående skole, flyplass, og offentlige kontorer. Kommunen kan og tilby tilnærmet full barnehagedekning, gode skoler, et variert butikkutvalg og et godt kultur- og

idrettsliv. Naturen i Nordreisa er variert og vakker, med fantastiske muligheter for friluftsliv sommer og vinter, enten det er på fjellet, i skogen eller på sjøen. Reisdalen nasjonalpark med sin lakseførende elv er viden kjent for å være en naturperle selv i nordnorsk målestokk.

Kirkestaben i Nordreisa er samlet på kommunehuset på Storslett, i fellesskap med prost, sokneprest, prostiprest, kirkeverge, sekretær og organist. I tillegg er det ansatt 2 kirketjenere/gravere. I prostiet er det til sammen 8 prester som møtes månedlig til faglig utvikling, samarbeid og fellesskap.

Vi søker etter en prest med gode lederegenskaper, og personlige og faglige egenskaper vil bli vektlagt.

Historisk og kulturelt er Nordreisa/regionen egenartet og spennende. Området vårt er kjent for "de tre stammers møte": samiske, kvenske og norske elementer er smeltet sammen til det som i dag er Nord-Troms. Kirke- og gudstjenestelivet i menigheten er fra gammelt av preget av den Luthersk-læstadianske menighet.

Nærmer opplysninger om stillingene fås ved henvendelse til Nord-Hålogaland bispedømmekontor, tlf 77 60 39 60 eller på www.kirken.no/nord-haalogaland.

Søknaden med vitnemål, attester og referanser må være kommet inn til Nord-Hålogaland bispedømmeråd, postboks 790, 9258 Tromsø innen søknadsfristen 19. mars 2007.

UNDERVISNINGSPROGRAMMET

Hva kan du gjøre i ditt daglige arbeid for å forebygge selvmord? Vil du bli kursleder for kurset Førstehjelp ved selvmordsfare?

Undervisningsprogrammet Vivat inviterer til **kurslederkurs 15. – 19. oktober 2007**, på Tyrifjord Hotell, Vikersund. Vivat utdanner fagpersoner med forskjellig yrkesbakgrunn til å undervise på kurset Førstehjelp ved selvmordsfare. Førstehjelp ved selvmordsfare er et kurs over to dager som retter seg mot alle som i sitt virke møter selvmordsnære mennesker. Deltakerne lærer å tolke faresignaler og gripe inn i tilfelle akutt selvmordsfare. Kurset er brukt i Norge siden 1998 og har hatt mer enn 12 000 deltakere. Vivat er forankret ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF og er finansiert av Sosial- og helsedirektoratet. Førstehjelpskurset er godkjent av en rekke fagforeninger knyttet til spesialisering. Opplysninger finnes på: www.unn.no/vivat eller ved kontakt med Vivat: vivat@unn.no, tlf. 77 62 78
19. Søknadsfrist er 15. mai 2007.

Prest - Cand. Theol. - Student:

**KAN DU TENKE DEG SOMMER-, HØST- ELLER VINTERFERIE
PÅ SJUSJØEN, 850 M OVER HAVET?**

Hytte for 5 m/utstyr til leie for
kr.200,- pr. døgn i vintersesongen/
kr. 100,- pr. døgn sommer og høst
mot at gudstjeneste holdes søndag formiddag i Sjusjøen Fjellkirke
f.o.m. St. Hans - oktober og f.o.m. februar - påske.
Weekend el. ukesleie.

Interesserte kan henvende seg til
Brøttum kirkekontor tlf. 62 35 10 60
(tirs. og fred. 09.00 -12.00).
Send gjerne e-post til: gtc@kirken-ringsaker.no

VELKOMMEN TIL SJUSJØEN FJELLKIRKE!

Aktuelt fra Luther Forlag

Espen Ottosen

SLIPP STEINENE

Om å være tydelig uten å fordømme

Espen Ottosen har de siste årene stilt opp både på tv og i radio. Ikke sjelden får han råd om å la være. Begrunnelsen er gjerne at kristne blir oppfattet som moralister og fariseere ved å være i mot alt mulig.

I denne boken stiller han spørsmålet: Hvordan bør kristne opptre for å unngå å bli oppfattet som fordømmende - og samtidig ikke bli feige?

Kr 148,-

Nyhet!

Tor Johan S. Grevbo

SJELESORGENS VEI**EN VEIVISER I DET SJELESØRGERISKE LANDSKAP
- HISTORISK OG AKTUELT****Kr 398,-**

En gullgruve for studenter og fagfolk på sjelesorgens felt!

Pirjo Hakala, Diaconia universitet, Helsinki

Dette er den bredeste - historisk og systematisk forankrede - sjelesorgbok som er kommet ut på mange decennier, en stor hendelse i skandinavisk teologi.

Owe Wikström, Teologiska institutionen, Uppsala universitet

Grevbo behersker sitt fagfelt på en suveren måte og med et overblikk som er få forunt. Den foreliggende bok representerer noe helt annerledes og nytt i forhold til det som ellers foreligger på sjelesorgmarkedet.

Det er aldri tidligere på skandinavisk språk - knapt nok på internasjonale fagspråk - vært skrevet en sjelesorgfaglig fremstilling av den type som Grevbo her har gjort. Hele veien merker vi også forfatterens glede over og pasjon for sitt fagstoff.

Leif Gunnar Engedal, Det teologiske Menighetsfakultet, Oslo

Returadresse:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, prost Jan Otto Myrseth og kapellan Sunniva Gylver.

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, v/Eyolf Berg,
Luther Forlag, Grensen 3, 0159 OSLO
Red. sekr.: Eyolf Berg
Tlf. 91 17 65 37
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-post adresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg,
Bok & Media AS, Grensen 3, 0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

- 1.1/2 *kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms
7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 3500,- + moms.

ISSN 0332-5431

